

KANCELARIA SENATU
BIURO ANALIZ I DOKUMENTACJI

Organizacje pozarządowe
zajmujące się pomocą
dla uchodźców i migrantów

OPRACOWANIA TEMATYCZNE

OT-650

STYCZEŃ 2017

BIURO ANALIZ I DOKUMENTACJI
Zespół Analiz i Opracowań Tematycznych

**Organizacje pozarządowe
zajmujące się pomocą
dla uchodźców i migrantów**

**OPRACOWANIA
TEMATYCZNE**

OT-650

Kancelaria Senatu
Styczeń 2017

© Copyright by Kancelaria Senatu, Warszawa 2017

Biuro Analiz i Dokumentacji

Dyrektor – Agata Karwowska-Sokołowska – tel. 22 694 94 32, fax 22 694 94 28,

e-mail: Agata.Karwowska-Sokolowska@senat.gov.pl

Wicedyrektor – Ewa Nawrocka – tel. 22 694 90 53,

e-mail: Ewa.Nawrocka@senat.gov.pl

Zespół Analiz i Opracowań Tematycznych tel. 22 694 92 04, fax 22 694 94 28

Opracowanie graficzno-techniczne, druk i oprawa
Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Organizacje pozarządowe zajmujące się pomocą dla uchodźców i migrantów

Wstęp

Integracja cudzoziemców przybywających do różnych państw Europy to temat, który w ostatnim czasie pojawia się często w przestrzeni publicznej. Kłopoty, z którymi zmagają się niektóre państwa Europy Zachodniej, na razie Polsce nie grożą, bowiem odsetek cudzoziemców przebywających w Polsce to drobny ułamek tego, czego doświadczają społeczeństwa niektórych krajów Europy Zachodniej. Składa się na to wiele czynników, począwszy od historycznych, kulturowych aż po ekonomiczne. Polska, która nie miała kolonii przed I wojną światową i nie należy do grupy krajów Unii Europejskiej o najwyższym rozwoju gospodarczym, nie jest traktowana przez uchodźców i migrantów jako atrakcyjny kraj docelowy. Wśród cudzoziemców, którzy docierają do naszego kraju, przeważają przybysze z państw byłego ZSRR, głównie Ukraińcy i posiadający obywatelstwo rosyjskie Czecczeńcy. Statystyki Urzędu ds. Cudzoziemców za rok 2015 mówią o 4927 złożonych wnioskach o status uchodźcy, dotyczących 12 325 osób. Status uchodźcy przyznano 348 osobom. Uchodźcy, których wniosek został odrzucony, mogą uzyskać ochronę zastępczą lub uzyskać pobyt tolerowany. Gdy nie ma przesłanek, by udzielić danej osobie schronienia w Polsce, otrzymuje ona nakaz opuszczenia kraju. Często zdarza się też tak, że osoba, która wystąpiła w Polsce o status uchodźcy, opuszcza nasz kraj nie czekając na zakończenie procedury uchodźczej (trwa ona często powyżej sześciu miesięcy).

Inną kategorią cudzoziemców, którzy przybywają do Polski, są migranci, głównie ekonomiczni. Nie występują oni z wnioskami o status uchodźcy – chcą czasowo podjąć w Polsce pracę zarobkową lub udać się dalej, do innego kraju. Migranci przybywają do Polski ze względu na stabilną sytuację gospodarczą w naszym kraju. Państwo polskie dostrzega korzyści płynące z pracy migrantów i wprowadziło ułatwienia w podjęciu pracy dla obywateli sześciu państw: Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji i Ukrainy.

Zarówno pierwsza grupa, nazywana dla uproszczenia uchodźcami, jak i migranci, którzy zatrzymują się w Polsce na jakiś czas, są obiektem zainteresowania służb państwowych, samorządów i organizacji pozarządowych. Wszystkie one mają wśród swych zadań pomoc cudzoziemcom zarówno w sprawach urzędowych, jak i bytowych, a organizacje pozarządowe odgrywają dodatkowo ważną rolę w przygotowaniu społeczeństwa polskiego do spotkania i współżycia z ludźmi o odmiennej kulturze i doświadczeniach. Poprzez różnego rodzaju działania pomagają tym dwóm grupom porozumieć się ze sobą.

W Polsce jest aktywnych ok. 70 tysięcy organizacji pozarządowych (zarejestrowanych – ponad 100 tysięcy). Są to stowarzyszenia lub fundacje, których jedną z cech charakterystycznych jest to, że ich działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku. Kilkadziesiąt z nich działa na polu pomagania cudzoziemcom. Na rzecz imigrantów działają też nieformalne grupy osób, które łączy wspólne działanie w danej sytuacji. Grupy takie powstają spontanicznie, często w odpowiedzi na konkretny problem. Fundacje i stowarzyszenia to byty stabilne – są

zarejestrowane w bazie REGON podmiotów gospodarki narodowej. Inicjatywy nieformalne rzadko są rejestrowane, a ich działalność można śledzić np. na ich profilu na Facebooku.

Rola organizacji pozarządowych działających na rzecz uchodźców i migrantów

Państwo polskie ma obowiązek opieki nad uchodźcami – wynika to z ustawodawstwa unijnego oraz podpisanych przez nasz kraj umów międzynarodowych. Jednak praktyka pokazuje, że opieka ta nie jest wystarczająca. Środki wyasygnowane przez państwo polskie na pomoc uchodźcom wystarczają na zaspokojenie jedynie podstawowych potrzeb bytowych i bardzo skromną pomoc integracyjną, podczas gdy potrzeby są znacznie większe. Tu pojawia się pole działalności dla organizacji pozarządowych działających na rzecz uchodźców i migrantów. Wspecjalizowane organizacje, działające blisko odbiorców pomocy i dobrze znające ich potrzeby, działają o wiele bardziej efektywnie niż struktury państwowe. Państwo zleca im więc wykonywanie niektórych zadań związanych z pomocą dla uchodźców i migrantów. Większość z tych organizacji prowadzi działalność informacyjną, doradztwo prawne, różnego rodzaju działania integracyjne, pomoc psychologiczną, kursy języka polskiego dla uchodźców i imigrantów, pomaga w znalezieniu pracy. Organizują one różnego rodzaju warsztaty dla imigrantów, działania artystyczne, pomoc w znalezieniu domu, wydarzenia kulturalne i towarzyskie, pomoc rzeczową, pomoc medyczną, pomoc językową, zajęcia dla dzieci, zbiórki różnych potrzebnych rzeczy lub pieniędzy. Działają w ośrodkach dla cudzoziemców, prowadzą zajęcia sportowe, działania antydyskryminacyjne, zajęcia dla dorosłych, szkolenia zawodowe. Są takie, które pomagają repatriantom do Polski zadomowić się w kraju przodków. Fundacje i stowarzyszenia powoływane są także przez różne grupy etniczne w celu wspólnego występowania wobec władz i społeczeństwa, a także integrowania się danej grupy narodowej w obcym kraju. Są też takie organizacje, które prowadzą doraźne akcje na rzecz uchodźców pozostających poza granicami Polski, np. w Afryce, Syrii lub na południu Europy.

Jednym z głównych zadań organizacji pozarządowych są działania na rzecz eliminowania barier, które napotykają uchodźcy i legalni migranci na drodze integracji z polskim społeczeństwem (integracja jest tu rozumiana jako proces włączenia się nowej osoby do społeczeństwa; obejmuje ona zapoznanie się z wartościami i normami społeczeństwa przyjmującego, a także kontakty międzyludzkie). Organizacje pozarządowe podejmują również działania na rzecz przygotowania społeczeństwa polskiego na przyjęcie cudzoziemców. Integracja jest procesem wymagającym pewnego zaangażowania od obu stron – zarówno cudzoziemców, jak i społeczeństwa przyjmującego, a jej celem jest pełne członkostwo cudzoziemców w społeczeństwie państwa przyjmującego, pozwalające na całkowicie samodzielne funkcjonowanie cudzoziemca w Polsce. Sprzyja temu postawa otwartości społeczeństwa przyjmującego, oparta na wiedzy na temat korzyści i zagrożeń, które niesie ze sobą wielokulturowość. Wśród zadań, jakie stawiają przed sobą organizacje pozarządowe i inicjatywy społeczne, jest budowanie i rozwijanie takiej postawy.

Przykłady organizacji pozarządowych działających na rzecz integracji cudzoziemców

Poniżej prezentowana jest prawdopodobnie pionierska próba zebrania w jednym opracowaniu informacji o polskich organizacjach pozarządowych zajmujących się pomocą dla uchodźców i migrantów. Jest niemal pewne, że nie są to wszystkie tego typu organizacje i inicjatywy

działające w Polsce. Zdarza się bowiem, że mają one charakter lokalny i doraźny, powstają w sytuacji zapotrzebowania na określone działanie, przez co utrudnione jest dotarcie do informacji o ich działalności. Stale powstają nowe takie organizacje, a inne kończą działalność – nie jest łatwo w tej sytuacji ustalić aktualną ich listę. Bardzo istotnym czynnikiem decydującym o być lub nie być organizacji pozarządowej jest dostępność środków finansowych na jej sprawne funkcjonowanie. Dla niektórych, szczególnie mniejszych, stowarzyszeń i fundacji, dbających o możliwie niskie koszty swojej działalności, poważną przeszkodą są kwestie związane z pozyskiwaniem i rozliczaniem środków finansowych na tę działalność. Skarżą się one na skomplikowane formalności związane z korzystaniem z dotacji sponsorów lub z funduszy unijnych. Zdarza się, że organizacje pozarządowe rezygnują ze współpracy z sektorem publicznym ze względu na rozbudowaną biurokrację. Mają wtedy do dyspozycji jedynie środki od sponsorów, zebrane w ramach zbiórek publicznych lub z odpisu 1% podatku dochodowego.

Informacje o omówionych w opracowaniu organizacjach pozarządowych zostały znalezione w artykułach prasowych i w internecie, a szczegółowe dane na temat ich działalności pochodzą przede wszystkim z ich stron internetowych. W zbieraniu podstawowych informacji na temat poszczególnych organizacji i profilu ich działalności pomocna była baza organizacji pozarządowych prowadzona na portalu www.ngo.pl. Omówione w poniższym opracowaniu organizacje zostały wymienione w kolejności alfabetycznej. Oddzielone sekcje poświęcono tym, które działają wyłącznie lub głównie na rzecz określonej grupy etnicznej, działającym poza granicami Polski oraz grupom nieformalnym. Przy opisie działań samorządów miast na rzecz cudzoziemców pomocna była strona internetowa www.wlaczsiwpolske.pl oraz strony internetowe urzędów miast.

Trudno jest pogrupować opisane organizacje pozarządowe według profilu działalności – jest on bardzo zróżnicowany, ponieważ niewiele z nich działa według określonego schematu. Jest kilka dużych fundacji, realizujących jednocześnie kilka programów, których głównym polem działalności na rzecz cudzoziemców są porady prawne. Dla osób zamierzających dłużej pozostać w Polsce wiedza na temat przysługujących im praw jest bardzo istotna. Równie ważna wydaje się znajomość języka polskiego, więc szereg fundacji oferuje bezpłatne i płatne kursy języka polskiego na różnych poziomach. Trzecim ważnym obszarem jest doradztwo zawodowe, pomagające poznać zasady funkcjonowania polskiego rynku pracy, co ułatwia znalezienie źródła zarobkowania.

Wybrane fundacje i stowarzyszenia

Caritas Polska

Caritas Polska od momentu reaktywowania działalności w roku 1990 otacza szczególną troską migrantów i uchodźców. Wraz z napływem ludności czeczeńskiej w wyniku konfliktu na Kaukazie oraz Bośniaków i Serbów po wojnie w byłej Jugosławii w latach 90. Caritas Polska uruchomił Centra Pomocy Migrantom i Uchodźcom, które funkcjonują do dziś. Pracownicy Caritas docierają z pomocą do otwartych i strzeżonych ośrodków dla cudzoziemców.

Od stycznia 2016 r. Caritas Polska wraz z sześcioma lokalnymi Centrami Pomocy Migrantom i Uchodźcom realizuje projekt „Nowy Dom Polska”. Obejmuje on pomoc socjalną, psychologiczną oraz doradztwo międzykulturowe. W ramach projektu beneficjenci mogą liczyć na dofinansowanie wynajmu mieszkań i opłat za przedszkole dla najmłodszych, zakupu podręczników i wyprawek szkolnych, udziału w turnusie integracyjnym dla dzieci, dopłatę przy zakupie leków lub przy drobnych zabiegach medycznych. Poza materialną pomocą Caritas planuje zorganizowanie szeregu imprez międzykulturowych. Celem programu jest kompleksowe wsparcie migrantów i uchodźców. W ramach przewidzianych działań integracyjnych

w Centrach Pomocy Migrantom i Uchodźcom Caritas w bieżącym i przyszłym roku wsparcie otrzyma ponad 5 tys. osób.

Zatrudnieni przez Caritas psychologowie tworzą przyjazne pakiety edukacyjne dla dzieci pt. „Edu-Mapa dla Dzieciaka”, które mają za zadanie pomóc dziecku cudzoziemskiemu adaptować się do nowej sytuacji, w której się znalazło.

W grudniu 2015 r. Caritas Polska zrealizował projekt pomocy uchodźcom wewnętrznym na Ukrainie, wychodzący naprzeciw potrzebom związanym z nadchodzącą zimą. Wysłano transport humanitarny z darami (artykuły spożywcze i higieniczne, odzież zimowa, śpiwory oraz nagrzewnice) do Charkowa. Podobny transport Caritas wysłała w 2015 r. na Zaporozie.

Caritas prowadzi w Polsce pięć Centrów Pomocy Migrantom i Uchodźcom, w których rocznie udziela pomocy ponad trzem tysiącom osób. Szacunkowa wysokość udzielonej pomocy wyniosła w 2015 r. prawie 12 mln zł.

Jedną z najnowszych inicjatyw Caritas Polska jest program „Rodzina rodzinie”. Jego celem jest pomoc syryjskim rodzinom w Aleppo, uchodźcom syryjskim w Libanie oraz rodzinom libańskim, które wskutek masowego napływu uchodźców popadły w nędzę. Program ruszył na początku października 2016 r. Rodziny wymagające wsparcia są wyszukiwane przez Caritas syryjski i libański oraz działającą w Aleppo polską misję sióstr franciszkanek. Na stronie internetowej Caritasu każdy zainteresowany może poznać krótkie historie potrzebujących i podjąć się jednorazowego lub czasowego wsparcia finansowego na ich rzecz. Pod koniec 2016 r. taką pomocą objętych było 1107 rodzin, a kwota zadeklarowanych w grudniu wpłat wyniosła 581 tys. zł. Ofiarodawcami są parafie, szkoły, organizacje kościelne i osoby prywatne.

Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć

Stowarzyszenie Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć (CPPHN) jest pozarządową organizacją pożytku publicznego założoną w 2002 r. w Krakowie. CPPHN działa na rzecz ochrony praw człowieka, przede wszystkim świadcząc bezpłatną pomoc prawną osobom z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i dyskryminacją, w tym osobom ubogim, ofiarom przemocy domowej, cudzoziemcom i uchodźcom, prowadzi monitoringi przestrzegania standardów praw człowieka, podejmuje interwencje prawne i występuje w roli rzecznika określonych grup osób oraz realizuje projekty badawcze i edukacyjne. Centrum podejmuje także działania mające na celu przeciwdziałanie handlowi ludźmi (w tym dziećmi) poprzez organizowanie kampanii społecznych oraz udzielanie wsparcia prawnego ofiarom.

Od początku istnienia Centrum z bezpłatnej pomocy prawnej w formie indywidualnych konsultacji skorzystało łącznie ok. 14 tysięcy osób, z czego ok. 70 procent to uchodźcy. Centrum świadczy również bezpłatną pomoc prawną na rzecz uchodźców i cudzoziemców ubiegających się o inne niż status uchodźcy formy ochrony.

Jako partner wykonawczy Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR), w roku 2016 Centrum kontynuuje realizację programu „Monitoring dostępu do terytorium oraz procedur ochronnych w Polsce”. Projekt koncentruje się na kwestiach dostępu cudzoziemców przebywających w ośrodkach strzeżonych do procedury uchodźczej oraz na przestrzeganiu zobowiązań międzynarodowych Polski wynikających z Konwencji dotyczącej statusu uchodźców z 1951 r., w tym przede wszystkim realizacji zasady zakazu wydalania bądź zawracania uchodźców (*non-refoulement*). W ramach tego projektu prawnicy Centrum zapewniają pomoc prawną cudzoziemcom ubiegającym się o ochronę, a przebywającym w detencji oraz prowadzą specjalistyczne szkolenia dla funkcjonariuszy Straży Granicznej.

W ramach trwającego obecnie projektu „Daj im szansę – poprawa dostępu do poradnictwa prawnego dla osób szczególnej troski poszukujących ochrony w Polsce” przewidziano bezpłatną pomoc prawną dla osób szczególnej troski ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy,

przeprowadzenie w dwóch wybranych ośrodkach spotkań informacyjnych o tematyce prawnej oraz opracowanie i dystrybucję kalendarzy-informatorów zawierających informacje na temat praw i obowiązków w procedurze uchodźczej i innych istotnych zagadnień dotyczących cudzoziemców przebywających na terenie RP. Ponadto przeszkoleni wolontariusze towarzyszą cudzoziemcom szczególnej troski przy załatwianiu ich spraw prawno-administracyjnych oraz wspierają prawników świadczących pomoc prawną.

Fundacja Centrum Badań Migracyjnych

Fundacja działa od 2015 r. w Poznaniu. Swoją działalność rozpoczęła od realizacji projektu „Wsparcie dla poznańskich cudzoziemców w jednym miejscu”. Miał on na celu wzmocnienie procesu integracji cudzoziemców w stolicy Wielkopolski dzięki wdrażaniu kompleksowej oferty wsparcia, poprzez:

- zapewnienie cudzoziemcom lepszego dostępu do informacji dotyczących funkcjonowania migrantów w kraju i mieście;
- zwiększanie kompetencji cudzoziemców w zakresie języka polskiego;
- zapewnianie możliwości poszerzania wiedzy w obszarach pozwalających na aktywniejszy udział w lokalnym rynku pracy i w życiu społecznym;
- kontynuacja i rozwijanie współpracy różnych instytucji i organizacji zajmujących się migrantami z zamiarem wypracowania modelu długofalowej współpracy.

Projekt „Bezpieczny dom” realizowany był w latach 2015-16 w Poznaniu przez Centrum Badań Migracyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza oraz w Warszawie przez Stowarzyszenie Interwencji Prawnej. Celem projektu było wsparcie procesu integracji migrantów w obu tych miastach poprzez:

- bezpłatne poradnictwo prawne, integracyjne oraz pomoc tłumaczeniową;
- doradztwo w Migrant InfoPoint (MIP);
- wzmocnianie (poprzez szkolenia i staże) kompetencji pracowników Migrant InfoPoint;
- comiesięczne międzynarodowe pikniki;
- opracowanie dwóch raportów na temat sytuacji migrantów w Poznaniu;
- współpraca z instytucjami działającymi na rzecz migrantów;
- bieżące uaktualnianie zawartości prowadzonego we współpracy z Urzędem Miasta Poznania i Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza portalu informacyjnego dla cudzoziemców Migrant InfoPoint.

Fundacja „Centrum Edukacji Obywatelskiej”

Centrum Edukacji Obywatelskiej (CEO) to niezależna instytucja edukacyjna, działająca od 1994 roku w Warszawie. Jako swój cel deklaruje szerzenie wśród młodzieży szkolnej idei społeczeństwa obywatelskiego. Opracowuje dla szkół programy pozwalające młodym ludziom lepiej zrozumieć świat, rozwijające krytyczne myślenie, zachęcające do angażowania się w życie publiczne i działania na rzecz innych.

Uczestnicy (nauczyciele) realizowanego przez CEO projektu „Rozmawiajmy o uchodźcach” biorą udział w czteromodulowym kursie internetowym oraz w szkoleniu stacjonarnym prowadzonym przez ekspertów wraz z nauczycielami z doświadczeniem w pracy z uchodźcami i ich dziećmi. Dzięki udziałowi w projekcie uczestnicy:

- otrzymają pakiet scenariuszy lekcji z serii „Rozmawiajmy o uchodźcach” opracowanych przez CEO i będą mieli możliwość zapoznać się z nimi i przetestować je na swoich zajęciach przy zdalnym wsparciu opiekunów;
- otrzymają materiały metodyczne i merytoryczne pomocne w przygotowaniu się do prowadzenia zajęć dotyczących tematyki uchodźczej w atmosferze wzajemnego szacunku;

- pogłębią wiedzę dotyczącą tematyki uchodźczej oraz zdobędą podstawowe informacje na temat globalnych migracji (m.in. odnośnie sytuacji w Syrii, innych krajach Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej oraz Wschodniej) w kontekście funkcjonowania współczesnego zglobalizowanego świata i ogólnoświatowych współzależności;
- otrzymają narzędzia edukacyjne do wykorzystania w czasie rozmów z młodzieżą na tematy nawiązujące do obecnej sytuacji migracyjnej na świecie.

Głównym celem tego projektu jest zachęcenie młodych ludzi do udziału w procesie podejmowania osobistych, jak również obywatelskich decyzji dotyczących uchodźców. Propaguje on pozytywne wzorce rzetelnej debaty, służącej wzajemnemu zrozumieniu oraz poznaniu różnorodnych stanowisk. Po udziale w takich zajęciach uczniowie mają lepiej rozumieć sytuację uchodźców w jej różnorodnych kontekstach.

Fundacja dla Somalii

Fundacja dla Somalii działa w Warszawie od 2007 r. na rzecz promowania dialogu międzykulturowego oraz wymiany doświadczeń kulturowych. Prowadzi dla migrantów bezpłatne kursy języka polskiego, porady prawne, doradztwo biznesowe i zawodowe oraz oferuje wsparcie kulturowe i finansowe. Pomaga w znalezieniu pracy w Polsce. Promuje dialog międzykulturowy oraz wymianę doświadczeń kulturowych. Fundacja dla Somalii organizuje działania pomocowe i integracyjne skierowane do obywateli państw spoza Unii Europejskiej, pragnących godnie żyć i legalnie pracować w naszym kraju.

W latach 2014-15 Fundacja realizowała projekt „Międzykulturowy Inkubator Organizacji Imigranckich”. Oferował on wsparcie dla grup formalnych i nieformalnych, które chciały działać na rzecz integracji swojego środowiska imigranckiego w Polsce. Otrzymały one pomoc w zarządzaniu projektem, budowaniu zespołu oraz inną potrzebną pomoc w realizacji swojego pomysłu i nawiązywaniu kontaktów z partnerami.

Projekt „Aktywnie + legalnie” promuje współpracę z pracodawcami, którzy chcą zatrudnić cudzoziemców lub ich zatrudniają oraz motywuje samych imigrantów do aktywnego poszukiwania pracy. Prowadzona jednocześnie kampania społeczna ma na celu łamanie stereotypów; pokazuje ona cudzoziemców jako kompetentnych pracowników, którzy znajdują swoje miejsce na rynku pracy w zawodach zgodnych z ich kwalifikacjami oraz pracodawców z sukcesem zatrudniających cudzoziemców.

Z kolei projekt „Przedsiębiorczy imigrant” ma za zadanie integrację i aktywizację cudzoziemców poszukujących zatrudnienia w Polsce oraz wspieranie ich przedsiębiorczości. Pracownicy Fundacji pomagają m.in. załatwić formalności związane z założeniem działalności gospodarczej.

Fundacja prowadzi punkt konsultacyjny i szkolenia dla cudzoziemców chcących założyć w Polsce firmę lub znaleźć pracę. Organizuje sesje i warsztaty na temat polskiego prawa pracy, m.in. zajęcia dla kobiet pod hasłem „Przedsiębiorcza imigrantka”, przygotowujące je do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

Fundacja dla Wolności

Działająca od 2004 r. w Warszawie Fundacja dla Wolności prowadzi program „Mali uchodźcy” nastawiony na edukację i integrację dzieci uchodźców. Pracownicy i wolontariusze Fundacji prowadzą świetlicę dla dzieci w ośrodku dla cudzoziemców na warszawskim Targówku, w którym schronienie znalazło ok. 150 kobiet i dzieci ubiegających się o ochronę prawną. Jest to jedyne takie miejsce w Polsce. Mieszkańcy ośrodka, głównie osoby z Kaukazu i Azji Środkowej, mają za sobą traumę migracji, często wojny. Dzieci chodzą do polskiej szkoły. Niektóre mają poważne problemy z adaptacją, z nauką, ze swoimi emocjami. W świetlicy

dzieci uczą się języka polskiego, odrabiają lekcje, bezpiecznie bawią się i rozwijają. Uczą się różnych umiejętności, biorą udział w zajęciach sportowych i wycieczkach.

Innym projektem, zainicjowanym przez Fundację dla Wolności w roku 2010, jest Etnoliga. Pierwszy zorganizowany przez Fundację turniej wielonarodowych zespołów piłkarskich odbył się w 2005 r., a popularność tych meczów sprawiła, że pięć lat później wystartowały rozgrywki ligowe. W sezonie 2016/17 w Etnolidze występuje 18 zespołów, w których gra prawie 1000 zawodników i zawodniczek pochodzących z 50 krajów.

Fundacja Inna Przestrzeń

Warszawska Fundacja Inna Przestrzeń powstała w 2006 r. Prowadzi platformę internetową Info-Migrator. Jest to kompleksowa i wielojęzyczna platforma informacyjna dla cudzoziemców chcących zostać w Polsce, przybliżająca kwestie prawne i formalne związane z pobytem w naszym kraju. Zawiera ona wiele praktycznych, lokalnych wskazówek dotyczących załatwiania spraw urzędowych i codziennego życia w kilku polskich miastach – Warszawie, Poznaniu, Lublinie, Krakowie, Wrocławiu, Kielcach, Trójmieście, Łodzi i Szczecinie. Platforma ta dostępna jest w pięciu wersjach językowych. Można tam znaleźć aktualne informacje dotyczące wydarzeń związanych z tematyką migracyjną – o zasięgu lokalnym i ogólnopolskim, artykuły i felietony związane z tematem migracji. Można opublikować na niej własny tekst. Jest też moduł ekspercki pozwalający na komunikowanie się i współpracę przedstawicieli środowisk zaangażowanych w budowanie polityki migracyjnej i integracyjnej w Polsce, a także w pracę z migrantami i na rzecz migrantów.

W Centrum Wielokulturowym w Warszawie działa od sierpnia 2014 roku prowadzony przez Fundację punkt informacyjny (Info Punkt) dla migrantów. Jest to miejsce, w którym nowoprzybyli do miasta cudzoziemcy mogą bezpłatnie otrzymać podstawowe informacje dotyczące instytucji i miejsc, gdzie mogą uzyskać pomoc prawną, psychologiczną, czy dotyczącą doradztwa zawodowego. Osoby pracujące w Info Punkcie mówią w różnych językach oraz współpracują z dużą liczbą tłumaczy, którzy w razie potrzeby służą pomocą. W Centrum prowadzone są dyżury prawnicze dla migrantów, podczas których udzielane są bezpłatne porady w języku polskim i angielskim.

Fundacja Inna Przestrzeń jest jednym z partnerów projektu „Pomoc uchodźczyniom po doświadczeniu przemocy ze względu na płeć”. Jest on odpowiedzią na potrzebę szczególnego traktowania kobiet i dziewcząt-uchodźczyń. Projekt ten obejmuje m.in. szkolenia dla pracowników ośrodków dla uchodźców, organizacji pozarządowych, jednostek pomocy społecznej, służby zdrowia oraz służb mundurowych (Policji i Straży Granicznej). Przewiduje także stworzenie materiałów informacyjnych dla uchodźczyń w języku arabskim na temat przemocy ze względu na płeć.

Fundacja Inna Przestrzeń wraz z Instytutem Kultury Narodów Kaukazu realizują projekt skupiający Czeczenów mieszkających w Warszawie i okolicach – Ośrodek Samopomocy Uchodźców Sintar (w języku czeczeńskim oznacza to „Rozwój”). Ma on wpływać na poprawę poziomu edukacji uchodźców czeczeńskich (głównie kobiet i dzieci), wspomagać wewnętrzną integrację diaspory czeczeńskiej w Polsce oraz aktywizować uchodźców czeczeńskich na niwie społecznej i kulturowej. W Ośrodku prowadzone są zajęcia z języka i kultury czeczeńskiej, języka i kultury polskiej, języka angielskiego, warsztaty tańca wajnachskiego, warsztaty teatralne, warsztaty plastyczne, zajęcia komputerowe, warsztaty muzyczne i zajęcia sportowe.

Zakończone programy Fundacji Inna Przestrzeń to m.in. „Miasta otwarte”, „Włącz się w Polskę”, portal „Miejskie Polityki Migracyjne”.

Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa

Fundacja ta jest organizacją pozarządową działającą w Lublinie, utworzoną przez polskich i amerykańskich prawników związanych z Wydziałem Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Powstała na przełomie 2001 i 2002 roku w celu wspierania inicjatyw zmierzających do podnoszenia świadomości prawnej społeczeństwa, podnoszenia kwalifikacji zawodowych prawników, promowania prawa europejskiego i idei integracji europejskiej, działania na rzecz ochrony praw człowieka i reformy systemu edukacji prawniczej. Jedną z form działalności jest poradnictwo prawne dla cudzoziemców i cudzoziemek.

Realizuje również innowacyjny projekt „LOGIN: Lublin”, mający na celu zintegrowanie i wsparcie obcokrajowców mieszkających w Lublinie, głównie studentów. Program ten pomaga cudzoziemcom stawiać pierwsze kroki w tym mieście oraz dobrze się w nim poczuć. Aby ułatwić i uatrakcyjnić pobyt w Lublinie obcokrajowcy otrzymują karty, które upoważniają ich do korzystania ze specjalnych ofert lub zniżek u kilkudziesięciu partnerów programu (są wśród nich restauracje, szkoły językowe i sklepy).

Fundacja Kalejdoskop Kultur

Wrocławska Fundacja Kalejdoskop Kultur została zarejestrowana w 2014 r. Określa się jako platforma dialogu międzykulturowego. Jest inicjatywą osób i organizacji reprezentujących różne narody i grupy etniczne, której misją jest aktywizacja społeczna i obywatelska imigrantów, cudzoziemców oraz mniejszości narodowych i etnicznych. Poprzez nawiązywanie bezpośrednich relacji pomiędzy imigrantami a obywatelami polskimi stara się ułatwić proces integracji w nowych warunkach kulturalno-społecznych i ekonomicznych tym, którzy z różnych powodów opuścili swoje ojczyzny. Działa na rzecz tolerancji i promuje wartości takie jak: prawa człowieka, społeczeństwo obywatelskie, wolność, demokracja. Kluczową rolę w jej inicjatywach międzynarodowych odgrywa Ukraina. Fundacja ta pomaga ofiarom konfliktu zbrojnego, wspiera akcje humanitarne oraz specjalizuje się w działaniach w dziedzinie pomocy rozwojowej.

Fundacja jest jednym z uczestników projektu „Wrocław Wita Uchodźców – budowa odolnej koalicji na Dolnym Śląsku”. Ma on za zadanie udzielanie wsparcia dla imigrantów i uchodźców. Oprócz działań szkoleniowych i przygotowania niezbędnych informatorów w ramach projektu prowadzone są też badania diagnozujące problemy związane z przyjęciem uchodźców w regionie, a rezultaty omawiane są podczas spotkań Grupy Dialogu Społecznego ds. Uchodźców i Migrantów, stanowiącej platformę porozumienia i współpracy władz miasta Wrocławia i organizacji pozarządowych. Projekt ten realizowany jest w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Edukacji Krytycznej, Fundacją na Rzecz Studiów Europejskich i Muzułmańskim Centrum Kulturalno-Oświatowym.

Fundacja MultiOcalenie

Warszawska Fundacja MultiOcalenie powstała w 2013 r. Pomaga cudzoziemcom w kontaktach z polskimi urzędami, służbą zdrowia, ze szkołami, w kwestiach prawnych, a także w trudnych sytuacjach osobistych. Fundacja oferuje kursy języka polskiego dla kobiet-cudzoziemek oraz spotkania kulturalno-integracyjne. W Fundacji dyżury pełnią: prawnik, psycholog, doradca zawodowy, mediator kulturowy. Fundacja zapewnia w swojej świetlicy zajęcia integracyjno-rozwijające dla dzieci.

Do swojej misji Fundacja zalicza m.in.:

- pomoc cudzoziemcom z tzw. uregulowanym statusem (uchodźcom, osobom z ochroną uzupełniającą lub pobytom tolerowanym), repatriantom i imigrantom oraz osobom

oczekującym na wydanie decyzji w sprawie przyznania statusu uchodźcy lub innej formy legalizacji pobytu w Polsce;

- pomoc ofiarom kataklizmów, konfliktów zbrojnych i wojen;
- promocję i wspieranie dialogu międzykulturowego, w tym pogłębianie wiedzy o krajach pochodzenia uchodźców, imigrantów i repatriantów oraz o mniejszościach etnicznych i narodowych.

Realizowany przez Fundację od 2014 r. projekt „Warszawskie Centrum Integracyjne 2” jest kontynuacją działań integracyjnych dla imigrantek i ich dzieci ze społeczeństwem przyjmującym – mieszkańcami Warszawy i aglomeracji warszawskiej. W grupie docelowej znajdują się kobiety z Kaukazu Północnego, Ukrainy, Gruzji i Azji Środkowej, a także osoby polskiego pochodzenia z terenu byłego ZSRR oraz zagraniczni studenci o polskich korzeniach. Personel projektu składa się głównie z kobiet imigrantek (z Gruzji, Czeczenii, Ukrainy i Uzbekistanu). W Warszawskim Centrum Integracyjnym cudzoziemki mieszkające w Warszawie i aglomeracji warszawskiej mogą skorzystać z wyspecjalizowanego wsparcia asystenta ds. aktywizacji zawodowej, psychologa, asystenta socjalnego, mediatora, prawnika. Można też wziąć udział w kursie języka polskiego dla dorosłych i dzieci. W ramach projektu imigrantki zwiedzają ważne historyczne i kulturalne miejsca w Warszawie. W szkołach aglomeracji warszawskiej cudzoziemski personel Fundacji prowadzi warsztaty na temat wielokulturowości, co ma przyczynić się do budowy tolerancji, otwartości i poszanowania różnic wśród polskich uczniów. Projekt ten ma zapewnione finansowanie do czerwca 2017 r.

Fundacja MultiOcalenie, w partnerstwie z Fundacją Wolna Syria i Fundacją Re-Spotkania, zrealizowała projekt „Salam!”, którego zadaniem było przygotowanie polskich instytucji państwowych do przyjęcia grup uchodźczych z Bliskiego Wschodu relokowanych i przesiedlanych do Polski. Projekt realizowany był do 30 kwietnia 2016 r. i obejmował następujące działania:

- przygotowanie tematycznych broszur w języku arabskim dla uchodźców z Bliskiego Wschodu dotyczących wybranych praktycznych zagadnień życia w Polsce;
- przygotowanie rozmówek polsko-arabskich dla polskich funkcjonariuszy mundurowych;
- przygotowanie broszur o sytuacji na Bliskim Wschodzie i psychologicznych aspektach bycia uchodźcą;
- przygotowanie pakietu powitalnego „Moja Polska” przeznaczonego dla dzieci cudzoziemców przybyłych do Polski;
- przeprowadzenie wyjazdowych warsztatów „Oswoić Bliski Wschód i islam” dla administracji państwowej i służb mundurowych;
- przeprowadzenie stacjonarnych warsztatów „Oswoić Bliski Wschód” w komendach Policji i oddziałach Straży Granicznej.

Fundacja na rzecz Różnorodności Społecznej

Fundacja na rzecz Różnorodności Społecznej (FRS) jest działającą od 2007 r. w Warszawie organizacją pozarządową, której misją jest kształtowanie otwartego społeczeństwa różnorodnego poprzez wspieranie dialogu międzykulturowego i integracji społecznej, przeciwdziałanie dyskryminacji, rozwijanie wiedzy i narzędzi w zakresie integracji społecznej i równego traktowania oraz wzmacnianie pozycji społeczności migranckich i poszczególnych migrantów.

W Fundacji zostały opracowane autorskie programy dotyczące komunikacji międzykulturowej i edukacji dziecka cudzoziemskiego dla grup odbiorców mających styczność z migrantami oraz ich dziećmi:

- przedstawicieli polskiej administracji publicznej pracujących z migrantami,
- funkcjonariuszy Straży Granicznej,

- kadry pedagogicznej szkół przyjmujących dzieci i młodzież cudzoziemską (Fundacja promuje w szkołach zatrudnianie asystentów kulturowych dziecka cudzoziemskiego),
- studentów niektórych wydziałów pedagogiki.

Fundacja na rzecz Różnorodności Społecznej prowadzi od 2013 r. w Warszawie Migranckie Centrum Wsparcia (wcześniej, w latach 2009-11, było to Centrum Powitania w Warszawie) oferujące kompleksowe wsparcie psychospołeczne dla migrantów mieszkających w Polsce. Fundacja pomaga w poszukiwaniu mieszkania, orientacji na rynku pracy oraz podejmowaniu studiów lub uczestnictwie w kursach doszkalających. Oferuje także usługi tłumaczeniowe na potrzeby kontaktów cudzoziemców z polskimi urzędami oraz prowadzi kursy języka polskiego. Ponadto organizuje szereg wydarzeń, spotkań, warsztatów i szkoleń wspierających proces integracji i adaptacji do życia w Polsce.

Fundacja na rzecz zbliżania kultur OPEN ART

Warszawska Fundacja na rzecz zbliżania kultur OPEN ART powstała w 2010 r. Jest organizacją pozarządową, której misją jest upowszechnianie wielokulturowości, udostępnianie dóbr kultury narodowej i etnicznej wszystkich narodów oraz wielonarodowa i wielokulturowa integracja społeczna. Fundacja realizuje swoją misję poprzez przedsięwzięcia kulturalne, artystyczne i społeczne. Fundacja OPEN ART stawia sobie za cel integrację wielonarodowych środowisk twórczych, zbliżanie kultur i społeczeństw przez realizację wydarzeń artystycznych, wspieranie i popularyzację przedsięwzięć z dziedziny kultury i sztuki, edukację i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu przez wolny dostęp do dóbr kultury. Fundacja organizuje rokrocznie Międzynarodowy Festiwal Zbliżenia Kultur oraz Festiwal Krajan służący prezentacji artystycznych i twórczych dokonań mieszkających w Polsce emigrantów z krajów byłego ZSRR. Dzięki działaniom Fundacji powstał teatr wielokulturowy. Fundacja stara się zaangażować dzieci i młodzież w poznawanie historii i współczesności poprzez uczestnictwo w warsztatach literackich, teatralnych, plastycznych, muzycznych oraz konkursach.

Fundacja Ocalenie

Fundacja działa w Warszawie od 2000 r. Prowadzi wiele przedsięwzięć integracyjnych, organizując m.in. spotkania i wydarzenia publiczne mające na celu zrozumienie różnic kulturowych. Pracownicy Fundacji udzielają bezpłatnych porad psychologicznych, prawnych, w zakresie doradztwa zawodowego. Służą pomocą w znalezieniu mieszkania do wynajęcia, przy załatwianiu spraw urzędowych i prawnych, w kontaktach z urzędami i instytucjami (uzyskanie PESEL, NIP, rejestracja w Urzędzie Pracy), z personelem medycznym, ze szkołami i uczelniami. Ważną częścią działalności Fundacji jest organizacja kursów języka polskiego na różnych poziomach.

Wolontariusze Fundacji wspierają działania integracyjne, pomocowe i edukacyjne skierowane do uchodźców i imigrantów, pomagają w organizacji integracyjnych wydarzeń kulturalnych. Fundacja może zorganizować pomoc interwencyjną, w tym zapewnić kilkudniowy nocleg, wyżywienie i udzielić pomocy rzeczowej – zajmuje się tym Centrum Pomocy Cudzoziemcom w Warszawie.

Fundacja prowadzi też szkolenia dla pracowników polskich służb publicznych mających w swej pracy kontakt z obywatelami państw trzecich.

Od początku listopada 2016 r. jednym z programów Fundacji Ocalenie jest kontynuacja inicjatywy Refugees Welcome Polska, będącej polską gałęzią działającej w kilku krajach europejskich organizacji Refugees Welcome. W Polsce jest ona obecna od 2015 r. Działalność tej organizacji polegała na pośredniczeniu pomiędzy Polakami chcącymi udostępnić swoje mieszkanie lub dom cudzoziemcowi a uchodźcami poszukującymi dla siebie mieszkania. Chętni

rejestrują swoje mieszkanie lub dom na stronie internetowej organizacji. Kontakt z osobą lub rodziną poszukującą mieszkania następuje poprzez organizacje pomagające uchodźcom. W razie potrzeby organizacja pomaga znaleźć sposób na opłacenie czynszu lub częściowe pokrycie kosztów i oferuje wsparcie po wprowadzeniu się uchodźców. Gdy jest to konieczne, na czynsz zbierane są mikroskładki (niewielkie kwoty miesięcznie, ale od licznych osób, np. znajomych) lub w ramach tzw. crowdfundingu. Mieszkanie powinno spełniać trzy warunki:

1. uchodźca nie powinien mieszkać sam (ma mieć kontakt z polskim gospodarzem);
2. ma mieć w mieszkaniu swoją prywatną przestrzeń;
3. ma zamieszkać w miejscu, w którym będzie miał dostęp do organizacji wspierających cudzoziemców i do nauki języka polskiego.

Fundacja Refugee.pl

Fundacja Refugee.pl powstała w 2015 r. Kontynuuje ona działalność Centrum Pomocy Uchodźcom i Repatriantom im. Małgorzaty Jasiczek-Gebert, prowadzonego przez ponad 20 lat przez Polską Akcję Humanitarną. Fundacja prowadzi w Centrum Wielokulturowym w Warszawie porady prawne, zbiera środki pieniężne na pomoc uchodźcom, organizuje debaty, wykłady oraz pokazy zdjęć i filmów na temat uchodźców.

Fundacja Refugee.pl jest jednym z głównych organizatorów obchodzonego w czerwcu w Warszawie Dnia Uchodźcy. Tegoroczna (2016) edycja przebiegała pod hasłem „Uchodźcy to też ludzie”. Dzień Uchodźcy jest sposobem wyrażenia wsparcia dla osób, które musiały opuścić swój dom i kraj ze względu na dramatyczną sytuację bytową; jest to także okazja, by nawiązać kontakt i poznać losy uchodźców.

Fundacja Rozwoju „Oprócz granic”

Fundacja powstała w Warszawie w 2006 r. Jej głównym dziełem jest Polski Instytut Językowy oferujący odpłatne zajęcia nauki języka polskiego na różnych poziomach. Fundacja prowadzi poradnictwo skierowane do migrantów, dotyczące legalizacji pobytu i pracy, postępowania przed Urzędem Skarbowym oraz doradztwo zawodowe i wsparcie w konsulatach polskich za granicą oraz konsulatach zagranicznych w Polsce. Prowadzi również działania mające na celu wsparcie rodzin migrantów, pomagając np. w legalizacji pobytu ich dzieci urodzonych na terenie Polski.

Fundacja Rozwoju „Oprócz Granic” rozpoczęła w 2009 r. realizację projektu „Centrum Powitania” w Warszawie, w ramach którego zorganizowano miejsce, gdzie cudzoziemcy mogli nieodpłatnie skorzystać z rozmaitych porad udzielanych przez specjalistów mówiących po rosyjsku, ukraińsku, angielsku, francusku i polsku. Centrum to działało do maja 2011 r.

W 2015 r. Fundacja uruchomiła we współpracy z Urzędem Miasta i Urzędem Wojewódzkim stronę internetową, na której zamieszcza aktualne informacje dotyczące sytuacji migrantów w Polsce. Z uwagi na to, że w Fundacji zatrudnieni są prawnicy obserwujący polskie i zagraniczne akty prawne, została ona zaproszona przez władze do grupy organizacji pozarządowych, które biorą udział w konsultacjach nowych i nowelizowanych aktów prawnych.

Fundacja Świat na Wyciągnięcie Ręki

Warszawska Fundacja Świat na Wyciągnięcie Ręki od 2009 roku podejmuje inicjatywy edukacyjne, szkoleniowe, badawcze i kulturalne dla propagowania dialogu międzykulturowego. Realizuje projekty nastawione na kształtowanie postaw otwartości wobec odmienności wśród dzieci, młodzieży, dorosłych – zarówno Polaków, jak i cudzoziemców. Wspiera rozwój zespołów międzynarodowych poprzez rozwijanie kompetencji komunikacji międzykulturowej

oraz analizę i wyjaśnianie nieporozumień kulturowych. Wspiera adaptację cudzoziemców w Polsce.

Prowadzone przez Fundację działania obejmują między innymi:

- przygotowanie cudzoziemców, pracowników firm międzynarodowych i ich rodzin do życia i pracy w Polsce;
- wsparcie adaptacji dzieci i młodzieży odmiennej kulturowo w polskiej szkole;
- wsparcie procesów zarządzania w zespołach zróżnicowanych kulturowo;
- budowanie porozumienia w społecznościach lokalnych zróżnicowanych kulturowo;
- opracowywanie programów edukacyjnych i rozwojowych z zakresu kompetencji międzykulturowych, dialogu międzykulturowego, współpracy międzynarodowej i zarządzania różnorodnością.

Projekt „(Z)Powrotem w Polsce” (skierowany do reemigrantów) trwał od marca do grudnia 2015 r. i miał na celu wzmacnianie więzi Polonii oraz Polaków mieszkających za granicą z Polską. Wsparcie skierowane było również do dzieci powracających i rozpoczynających naukę w polskich przedszkolach i szkołach. W ramach projektu zorganizowano m.in. spotkania integracyjne dla osób powracających do Polski służące wymianie doświadczeń oraz wydano ulotkę informacyjną dla szkół i przedszkoli, której celem jest zwrócenie uwagi nauczycieli na problemy uczniów z rodzin powracających do Polski.

Celem realizowanego w latach 2015-16 projektu „Pracownia językowo-kulturowa” było ułatwienie uczniom – obywatelom państw trzecich (głównie z Chin i Wietnamu) edukacji i funkcjonowania w szkole polskiej. W ramach projektu opracowano publikację, która może być materiałem pomocniczym do nauki języka polskiego jako obcego dla uczniów i uczennic z doświadczeniem migracji.

Helsińska Fundacja Praw Człowieka

Jednym z dwóch głównych programów HFPC jest „Pomoc prawna dla uchodźców i migrantów”. Został on uruchomiony w 1992 roku. Dyżury prawników Fundacji odbywają się nie tylko w jej siedzibie, lecz także, raz w tygodniu, w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców w Lesznowoli pod Warszawą. Prawnicy HFPC udzielają pomocy jedynie w sprawach związanych ze statusem pobytowym cudzoziemców (sprawy uchodźcze, legalizacyjne, powrotowe), naruszeń praw człowieka wobec cudzoziemców oraz udzielają porad integracyjnych dla migrantów legalnie przebywających w Polsce. W zakres działalności Programu wchodzi również monitorowanie przestrzegania przez polskie władze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, postanowień Konwencji Genewskiej z 1951 r. dotyczącej Statusu Uchodźców, Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz polskiego ustawodawstwa w sprawach cudzoziemców. Prawnicy pracujący w ramach Programu przygotowują, jako eksperci, opinie projektów aktów prawnych dotyczących cudzoziemców oraz prowadzą działalność informacyjno-szkoleniową na temat praw przysługujących uchodźcom oraz innym grupom cudzoziemców. Działania te prowadzone są zarówno w Polsce jak i za granicą. Program „Pomoc Prawna dla Uchodźców i Migrantów” stale współpracuje z krajowymi i europejskimi organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz uchodźców oraz z krajowymi instytucjami rządowymi. Fundacja prowadzi również monitoring zatrzymań dzieci w trakcie postępowania o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Celem realizowanego obecnie projektu „Dać radę w Polsce” jest udzielanie cudzoziemcom pomocy w rozwiązywaniu problemów prawnych i administracyjnych oraz dostarczanie im informacji na temat bieżącej sytuacji prawnej, administracyjnej, a także o dotyczących ich wydarzeniach. W ramach tego programu oferowana jest bezpłatna pomoc prawnika i doradcy

integracyjnego oraz przygotowane zostały broszury informacyjne skierowane do migrantów w językach polskim, rosyjskim, angielskim i ukraińskim.

Wybrane zakończone projekty zrealizowane przez HFPC to:

- Prawnicy uchodźcom (dwie edycje).
- Po stronie dialogu – promowanie integracji w społeczeństwie przyjmującym.
- Klinika prawa uchodźczego i migracyjnego.
- Prawnicy na rzecz uchodźców (pięć edycji).
- Migranci w Polsce – informacja i pomoc prawna.
- Prawa cudzoziemców – prawa człowieka. Szkolenia z zakresu prawa migracyjnego.
- Bieg przez plotki. Bariery na drodze do integracji.

Instytut Spraw Publicznych

Instytut Spraw Publicznych (ISP) działa w Warszawie od 1995 r. Realizowany przez ISP Program Polityki Migracyjnej koncentruje się na tematyce związanej z polską i europejską polityką migracyjną oraz integracyjną, prowadzi badania w dziedzinie migracji – zarówno z punktu widzenia państwa pochodzenia, jak i państwa przyjmującego migrantów, a także zajmuje się bezpośrednio wsparciem imigrantów w procesie integracji (poradnictwo prawne, psychoedukacja). W ramach programu organizowane są konferencje i seminaria promujące dobre praktyki i rozwiązania stosowane w państwach UE i w Polsce.

Celem projektu „Moja kariera w Polsce II – wsparcie cudzoziemców na polskim rynku pracy” są działania na rzecz podejmowania przez cudzoziemców legalnej pracy, otwierania i prowadzenia własnej firmy w Polsce oraz ewentualnej zmiany profilu już prowadzonej działalności gospodarczej.

Kampania Instytutu Spraw Publicznych „Zobacz Niewidzialne – kampania na rzecz kobiet migrantek w Polsce” ma na celu zwrócić uwagę polskiej opinii publicznej na sytuację kobiet-migrantek, które oprócz tego, że doświadczają trudności, z jakimi borykają się wszyscy cudzoziemcy, są także zmuszone radzić sobie z problemami i stereotypami dotyczącymi ich płci czy wieku. Działania podjęte w tym projekcie dążą do kształtowania pozytywnego stanowiska w debacie publicznej na temat wielokulturowości i integracji cudzoziemców w naszym kraju.

Projekt „Na styku kultur – działania na rzecz budowy dialogu międzykulturowego” jest odpowiedzią na potrzeby szkoleniowe cudzoziemców w Polsce, w tym zwłaszcza kobiet-migrantek i młodych migrantów oraz osób, które pracują z migrantami lub na ich rzecz. Projekt przewiduje prowadzenie różnych dodatkowych działań na rzecz rozwoju dialogu międzykulturowego – realizację kampanii społecznej, organizację konkursu filmowego i prowadzenie bloga.

Projekt „Polska wobec nowych obywateli – ewaluacja funkcjonowania systemu nadawania obywatelstwa polskiego” ma na celu ocenę nowych przepisów dotyczących nabywania polskiego obywatelstwa oraz zbadanie sytuacji i potrzeb cudzoziemców w tym obszarze.

Wraz z organizacją partnerską, Stowarzyszeniem Interwencji Prawnej, ISP prowadzi projekt „Różni, ale równi – badania nad równym traktowaniem cudzoziemców w Polsce”, którego celem jest umożliwienie bardziej efektywnej integracji obywateli państw trzecich w Polsce. Projekt obejmuje, przede wszystkim, realizowane w ramach badań, wizyt studyjnych oraz akcji promocyjnych działania monitoringowe i rzecznicze, ukierunkowane na walkę z dyskryminowaniem imigrantów.

Jezuickie Centrum Społeczne „w Akcji”

Stowarzyszenie organizuje pomoc dla uchodźców mieszkających w Warszawie. Na ich potrzeby w 2011 r. JCS stworzyło namiastkę domu – kilka pokoiów przeznaczonych do dziennego

pobytu, gdzie uchodźcy mają możliwość wspólnego przebywania, zjedzenia posiłków, nauki języka polskiego i obsługi komputera oraz indywidualnego kontaktu z polskim wolontariuszem. Obecnie z tej formy pomocy korzysta blisko 30 osób, z czego większość to Afrykanie, a poza tym są to Azjaci i mieszkańcy Bliskiego Wschodu.

W dniach 14-15 sierpnia 2016 r. już po raz trzeci Jezuickie Centrum Społeczne „w Akcji” pojechało z grupą swoich podopiecznych – migrantów i uchodźców – do Jastrzębiej Góry, żeby zaprezentować wypoczywającym nad morzem różne kultury krajów, z których pochodzą – Afganistanu, Czeczenii, Egiptu, Gruzji, Kirgistanu, Krymu i Pakistanu. Jest to trzecia edycja Festiwalu Wielu Kultur, tym razem pod hasłem „Razem być dla innych”, podczas którego wczasowicze mieli okazję poznać kulturę, muzykę i kuchnię wymienionych krajów. Zorganizowano też zabawy sportowe, w których najmłodszy Polacy mogli zmierzyć się i pobawić się ze swoimi rówieśnikami z innych krajów. Festiwal jest dla uchodźców okazją do wyrażenia wdzięczności Polakom, którzy gościnnie „otworzyli dla nich drzwi naszego kraju” i umożliwili im życie z dala od trwających w ich ojczyznach konfliktów.

Wolontariusze Centrum uczą podopiecznych Stowarzyszenia języka polskiego, są asystentami społeczno-kulturalnymi, czyli osobami wprowadzającymi uchodźców w specyfikę polskiej rzeczywistości, pomagając np. w znalezieniu przedszkola dla dziecka, przygotowaniu CV, załatwieniu sprawy w urzędzie. Niektórzy wolontariusze pomagają dzieciom i młodzieży w odrabianiu lekcji, ułatwiając oswojenie się w nowych warunkach poprzez rozmowę lub wspólną zabawę.

Polskie Forum Migracyjne

Fundacja Polskie Forum Migracyjne (PFM) powstała w Warszawie w 2007 r. Działa na rzecz poszanowania praw cudzoziemców w Polsce, posiada status organizacji pożytku publicznego. Forum inicjuje i wspiera działania, które prowadzą do dialogu między żyjącymi w Polsce przedstawicielami różnych kultur. Forum wspiera też polskie rodziny dotknięte przez zjawisko migracji.

Pracownicy Forum podejmują różnorodne działania na rzecz integracji cudzoziemców. Stworzyli internetowy system doradztwa i informacji dla migrantów, uruchomili pierwsze szkoły rodzenia dla migrantek, stworzyli sieć bibliotek z literaturą o migracji. Wolontariusze Polskiego Forum Migracyjnego prowadzą Infolinię Migracyjną.

PFM opracowało szereg materiałów do wykorzystania podczas zajęć edukacji międzykulturowej. Na początku 2016 r. ukazał się obszerny raport, będący posumowaniem 60 anonimowych rozmów z Polakami zamieszkującymi cztery miejscowości, oceniającymi perspektywę przyjęcia do naszego kraju uchodźców. Rozmówcy wypowiadali się zarówno na temat zagadnień związanych z przyjmowaniem uchodźców i jego ewentualnych konsekwencji społeczno-kulturowych, jak i – zachęteni przez ankieterów – proponowali konkretne rozwiązania związane z przyjmowaniem w Polsce uchodźców.

Stowarzyszenie „Dla Ziemi”

Stowarzyszenie „Dla Ziemi” powstało w 1995 roku w Bartniku k. Lubartowa na Lubelszczyźnie i od tej pory zrealizowało kilkadziesiąt projektów, wśród nich projekty skierowane do uchodźców i migrantów. Stowarzyszenie zrealizowało m.in. następujące projekty: „OBCY? Zbliżenia” i „Chcemy mieszkać w Polsce” oraz projekt skierowany do uchodźczyń i migrantek pod tytułem „Głosem kobiet”, który miał na celu aktywizację społeczną tej grupy.

Obecnie Stowarzyszenie realizuje dwa projekty skierowane do uchodźców. Pierwszy, pod nazwą „Klaps – edukacja wielokulturowa, filmowa”, to działania integracyjne pomiędzy

dziećmi uchodźczymi a polskimi oraz warsztaty edukacyjne z elementami języka polskiego dla dzieci z Ośrodków dla Cudzoziemców w Łukowie i Bezwoli. Drugi projekt jest realizowany w ramach programu „Bezpieczne Dzieciństwo” we współpracy z Fundacją „Dajemy Dzieciom Siłę”. Polega on na przeprowadzeniu w wyżej wymienionych ośrodkach warsztatów i doradztwa indywidualnego na temat wychowania dzieci bez przemocy.

Stowarzyszenie HOMO FABER

Stowarzyszenie Homo Faber działa od 2004 roku a jego podstawowym obszarem zainteresowania jest relacja jednostki i władzy. Jednym z obszarów działania organizacji jest obserwowanie, czy władza publiczna skutecznie wywiązuje się ze swoich zobowiązań, czy przestrzega praw i wolności człowieka. Stowarzyszenie podejmuje się rzecznictwa na rzecz grup mniejszościowych i wykluczonych. Przeciwdziała dyskryminacji ze względu na płeć, poglądy polityczne i inne, rasę, kolor skóry, pochodzenie narodowe i etniczne, religię, język, wiek i orientację seksualną. Homo Faber jest pionierem działań „powitalnych” nastawionych na cudzoziemców i cudzoziemki – od kilku lat publikuje „Kapownik” – praktyczny przewodnik po życiu w Lublinie wydawany w formie kalendarza akademickiego w trzech językach; oprowadza cudzoziemców i cudzoziemki po Lublinie kulturalnym, urzędowym i historycznym, prowadzi naukę języka i kultury polskiej.

Stowarzyszenie Integracji Cudzoziemców SIC!

Powstałe w 2013 r. w Warszawie Stowarzyszenie stawia sobie za cel upowszechnianie i ochronę praw człowieka oraz swobód obywatelskich, w tym także działania wspomagające rozwój demokracji, promowanie godnego traktowania i ochrony praw cudzoziemców na terenie Polski, upowszechnianie wśród społeczeństwa wiedzy na temat innych kultur, rozwijanie współpracy międzykulturowej i wielokulturowej, przeciwdziałanie ksenofobii, rasizmowi oraz wykluczeniu społecznemu.

Stowarzyszenie Interkulturalni pl

Krakowskie Stowarzyszenie Interkulturalni pl zostało założone w 2010 r. przez grupę psychologów, prawników i kulturoznawców w celu działania na rzecz rozwoju społeczeństwa otwartego i wielokulturowego. Prowadzi działania promujące różne kultury, programy integracyjne, pomoc w legalizacji pobytu, bezpłatne kursy języka polskiego i doradztwo zawodowe.

W październiku 2015 roku stowarzyszenie zorganizowało drugą edycję Festiwalu Wielokulturowego Interkulturalia. Promowana tam wielokulturowość ma być sposobem zwalczania rasizmu i ksenofobii oraz przyczyniać się do wzrostu akceptacji dla różnorodności w lokalnym środowisku. W ramach Festiwalu mieszkańcy Krakowa mają możliwość wspólnego doświadczania różnorodności kulturowej, co sprzyja rozwojowi wspólnoty lokalnej.

Stowarzyszenie Interwencji Prawnej

Stowarzyszenie Interwencji Prawnej (SIP) działa w Warszawie od 2005 roku na rzecz zapewnienia spójności społecznej poprzez dążenie do równości wszystkich ludzi wobec prawa. Podopiecznymi SIP są osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej; Stowarzyszenie reprezentuje je w postępowaniach przed sądami i organami władzy publicznej. Są wśród nich osoby dyskryminowane lub zagrożone wykluczeniem społecznym, w tym cudzoziemcy. Udzielana jest im pomoc prawna i wsparcie integracyjne. SIP prowadzi też działania, które mają na celu wprowadzenie zmian systemowych w polskim prawie i polityce społecznej, np. poprzez uczestnictwo w konferencjach, konsultowanie aktów prawnych, komentowanie przepisów prawa, sporządzanie ekspertyz i opinii, a także działalność informacyjną, edukacyjną, badawczą i wydawniczą.

Część środków uzyskanych w ramach odpisu 1% podatku Stowarzyszenie przeznacza na stypendia dla dzieci uchodźców uczących się w polskich szkołach.

Od stycznia 2016 r. Stowarzyszenie, wraz z Instytutem Spraw Publicznych, Fundacją Panoptykon i Polskim Forum Migracyjnym realizują program „Nadchodzą! Jak ich przywitamy?”. Projekt przewiduje zbadanie kluczowych elementów przyjmowania, obecności i integracji uchodźców w Polsce oraz sformułowanie rekomendacji dotyczących poprawy działania wybranych instytucji. Badaniem objęte zostaną także lokalne społeczności i ich liderzy. Analiza ich postaw pozwoli na przygotowanie odpowiednich programów informacyjnych lub prewencyjnych. Planowane działania dotyczą oceny: sytuacji uchodźców zgłaszających się na granicę RP, warunków przyjmowania ich wniosków uchodźczych, analizy krajowych i międzynarodowych przepisów dotyczących kontroli uchodźców i przejść granicznych. Program przewiduje również działania informacyjne skierowane do społeczeństwa polskiego.

Stowarzyszenie Interwencji Prawnej i Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk zorganizowały w czerwcu 2015 r. dyskusję panelową poświęconą problemowi wykorzystania pracowniczego, które coraz częściej dotyka cudzoziemców podejmujących pracę w Polsce. Podjęto próbę określenia skali tego zjawiska, jak również zastanawiano się nad tym, jak mu zapobiegać i jak stworzyć odpowiednie systemy ochrony praw pracowników. Kwestie te poruszano w kontekście stale rosnącej liczby cudzoziemców pracujących w Polsce.

Stowarzyszenie na rzecz Integracji Społeczeństwa Wielokulturowego NOMADA

Stowarzyszenie NOMADA to wrocławska organizacja pozarządowa powstała w 2009 r., działająca na rzecz praw człowieka, ich popularyzacji i obrony, szczególnie wśród grup wykluczonych, imigrantów, obcokrajowców, mniejszości etnicznych czy religijnych. Dąży do kształtowania postaw solidarności międzyludzkiej i porozumienia ludzi o różnym pochodzeniu. Główne metody działalności to projekty rozwojowe i edukacyjne, pomoc interwencyjna i wsparcie prawne, szkolenia, konferencje, debaty oraz publikacje.

Stowarzyszenie NOMADA jest wydawcą szeregu podręczników, m.in.:

- „Uchodźczynie/uchodźcy. Przewodnik dla kadry pedagogicznej”,
- „Uchodźczynie/uchodźcy. Przewodnik dla personelu medycznego”,
- „Uchodźczynie/uchodźcy. Przewodnik do pracy socjalnej i asystentury środowiskowej”,
- „Twarzą w twarz z niechęcią. Przewodnik dla pracowników społecznych w tematyce przemocy motywowanej uprzedzeniami”.

Stowarzyszenie publikuje również broszury podsumowujące działania w ramach projektu „WELCOME. Tworzymy miasto przyjazne cudzoziemcom i cudzoziemkom”.

Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego PRO HUMANUM

Warszawskie Stowarzyszenie PRO HUMANUM działa od 2006 r. Prowadzi Biuro Porad Społecznych, którego celem jest m.in. integracja mieszkających na terenie Warszawy cudzoziemców, repatriantów i reemigrantów ze społecznością lokalną. PRO HUMANUM działa na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na pochodzenie narodowe i etniczne, prowadzi także doradztwo zawodowe, bezpłatne warsztaty oraz kursy języka polskiego.

Zakończony w 2016 r. projekt „Różni ale Równi-2” miał za zadanie wspierać cudzoziemców mieszkających w Warszawie. W jego ramach Stowarzyszenie prowadziło darmowe porady prawne i zawodowe dla cudzoziemców oraz 6-miesięczne kursy języka polskiego dla cudzoziemców. Organizowało spotkania otwarte dla cudzoziemców i ich rodzin oraz mieszkańców Warszawy; spotkania te były okazją do wzajemnego poznania, wymiany informacji oraz zaprezentowania siebie i swojej kultury. Stowarzyszenie zatrudnia cudzoziemców znających

język polski, którzy pomagają swoim rodakom np. w wypełnianiu dokumentów i w innych sytuacjach życiowych.

Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne ETHNOS

Stowarzyszenie działa od 2009 r. w Łodzi. W latach 2015-16 realizowało – w ramach programu Obywatele dla Demokracji – projekt: „Daj szansę – uchodźcy w Polsce”. Miał on na celu przygotowanie instytucji publicznych, społeczności lokalnej, organizacji pozarządowych i kadry specjalistów w czterech gminach województwa łódzkiego (Zgierz, Pabianice, Łódź, Piotrków Trybunalski) do integracji uchodźców oraz poszerzenia kompetencji kulturowych w społeczeństwie. W ramach projektu przeprowadzono działania informacyjno-szkoleniowe zmierzające do zapobiegania konfliktom, odbyły się szkolenia i warsztaty dotyczące m.in. prawa pobytu w Polsce, uregulowania sytuacji prawnej, pomocy socjalnej i podstawowej opieki medycznej dla uchodźców. Zorganizowano warsztaty dla pracowników polskich służb socjalnych i mundurowych, seminaria dla nauczycieli na temat wielokulturowości i problemu dzieci-uchodźców w polskiej szkole. Podczas seminariów dla pracowników samorządów terytorialnych i radnych poruszane były zagadnienia związane z wielokulturowością i sprawami uchodźców w pracy samorządu lokalnego.

W październiku 2015 r. Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne ETHNOS oraz Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi wzięły udział w ogólnopolskiej akcji Dzień Solidarności z Uchodźcami, w którym uczestniczyło 99 instytucji i organizacji z całej Polski. W sierpniu 2016 r. Stowarzyszenie rozpoczęło realizację programu „Akceptacja i tolerancja – program integracji cudzoziemców”.

Organizowane są spotkania z uchodźcami dla społeczności lokalnej Zgierza, Pabianic, Łodzi i Piotrkowa Trybunalskiego, podczas których prezentowane są filmy o tematyce uchodźczej oraz prowadzone dyskusje na temat polskiej pomocy dla uchodźców i Polski w oczach uchodźców.

Strefa WolnoSłowa

Powstała pod koniec 2011 r. fundacja działa przy warszawskim Teatrze Powszechnym im. Zygmunta Hübnera. Stawia sobie za cel integrację cudzoziemców poprzez sztukę. Fundacja organizuje działania artystyczne, kulturalne i edukacyjne nastawione na dialog międzykulturowy i międzypokoleniowy. Podejmuje inicjatywy na granicy sztuki i interwencji społecznej, poruszające aktualne problemy w Polsce, Europie i na świecie. Organizowane przez nią działania artystyczne angażują osoby z różnych grup społecznych, umożliwiając spotkanie poprzez sztukę, promując jednocześnie czynną postawę wobec rzeczywistości społecznej. Poprzez swoje projekty artystyczne, działania interdyscyplinarne oraz inicjatywy angażujące uchodźców i imigrantów mieszkających na terytorium Polski, Fundacja działa na rzecz dialogu międzykulturowego, integracji i praw człowieka. Działania te obejmują warsztaty teatralne dla osób o różnym pochodzeniu kulturowym – Polaków i cudzoziemców mieszkających w Polsce – oraz dziennikarskie dla młodzieży.

Organizacje pozarządowe działające na rzecz jednej grupy uchodźczej bądź migranckiej

AZJA Centrum Wymiany Kulturowej

to fundacja działająca na rzecz integracji społeczności azjatyckiej zamieszkującej Gminę Lesznowola. Fundacja rozpoczęła swoją działalność w czerwcu 2015 roku, skupiając swoje

działania głównie na wspieraniu integracji społeczności azjatyckiej mieszkającej i pracującej w Gminie Lesznowola z Polakami. Fundacja prowadzi lekcje języka polskiego dla cudzoziemców, warsztaty dotyczące polskiej kultury dla dzieci cudzoziemskich, a także warsztaty międzykulturowe i spotkania integracyjne.

Fundacja Adulis

Fundacja Adulis działa w Warszawie od 2014 r. Ideą przewodnią jej działalności jest jednoczenie migrantów ze wschodniej Afryki, którzy czasowo lub na stałe przebywają w Polsce. Organizuje społeczności migrantów z Afryki Wschodniej i zachęca ich do integracji bez wyrzeczenia się kultury rodzimej. Oferuje wsparcie w zachowywaniu własnej tożsamości, pielęgnowaniu tradycji, kultury, obyczajów i języka, ale i integrację z polskim społeczeństwem przyjmującym. Organizuje bezpośrednią pomoc dla migrantów np. w zakresie doradztwa prawnego, załatwiania spraw urzędowych i poradnictwa zawodowego.

Fundacja Afryka Connect

Warszawska fundacja zajmująca się od 2012 r. m.in. poradami prawnymi i promocją praw migrantów. Jako swój cel stawia integrowanie imigrantów w Polsce. Organizuje konferencje, warsztaty, panele dyskusyjne i szkolenia stymulujące dialog międzykulturowy. Organizuje wydarzenia promujące kulturę afrykańską.

Fundacja Centrum Iqraa

Fundacja Centrum Iqraa jest organizacją pozarządową, która działa na rzecz imigrantów, głównie mówiących po arabsku. Misją Fundacji jest pomoc w integracji – organizuje dla członków wspólnoty arabskiej żyjących w Warszawie m.in. zajęcia integracyjne i kursy języka polskiego.

Fundacja „Nasz Wybór”

Fundacja „Nasz Wybór” prowadzi od 2009 r. Ukraiński Dom w Warszawie, gdzie regularnie odbywają się różnorodne imprezy kulturalne, m.in. spotkania z ciekawymi ludźmi – artystami, politykami i pisarzami. Prowadzone są tam wykłady na interesujące imigrantów tematy dotyczące życia w Polsce.

W ramach projektu „Nasz Wybir – Zasoby informacyjne dla imigrantów z Ukrainy w Polsce” Fundacja wydaje bezpłatny miesięcznik w języku ukraińskim „Nasz Wybir”, prowadzony jest portal internetowy w języku polskim i ukraińskim oraz profil na Facebooku. Ponadto co najmniej raz w miesiącu organizowane są dyskusje publiczne (spotkania z czytelnikami), które z jednej strony mają charakter informacyjny: poruszane są kwestie związane z legalizacją pobytu, zatrudnieniem, edukacją, ochroną zdrowia, ofertą instytucji pomocowych; z drugiej – są formą prezentacji imigrantów z Ukrainy społeczeństwu polskiemu przez pokazanie, że są to nie tylko wykonawcy prostych prac, ale również ludzie kultury, naukowcy i biznesmeni, którzy z powodzeniem realizują się w polskich realiach.

Fundacja „Nasz Wybór” prowadzi we współpracy z Fundacją Ocalenie „Centrum Pomocy Cudzoziemcom”. Celem tego projektu jest integracja cudzoziemców i wyposażenie ich w wiedzę i umiejętności poruszania się na polskim rynku pracy oraz integracja cudzoziemców poprzez naukę języka polskiego, który jest jednym z głównych czynników integracji oraz drogą do zdobycia i utrzymania pracy. W Centrum prowadzone jest doradztwo i pomoc integracyjna, pomoc specjalistyczna, w tym pomoc psychologiczna, prawna i socjalna, nauka poruszania się w polskim społeczeństwie oraz wzmacnianie są mechanizmy samopomocowe.

Również we współpracy z Fundacją Ocalenie realizowany jest projekt „Aktywizacja po polsku”, mający na celu zapewnienie cudzoziemcom doradztwa zawodowego, bezpłatnych kursów języka polskiego, a także dostępu do staży i kursów zawodowych.

Fundacja Sam Dżub Ling

Celami statutowymi Fundacji są:

- 1) wspieranie tradycji i kultury tybetańskiej oraz dziedzictwa tybetańskiego;
- 2) inicjowanie i prowadzenie działań na rzecz pomocy edukacyjnej, socjalnej i medycznej dla Tybetańczyków w Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej granicami;
- 3) prowadzenie działalności edukacyjnej na temat Tybetu, jego kultury i tradycji oraz religii;
- 4) tworzenie ośrodków kultury tybetańskiej w Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej granicami;
- 5) tworzenie biblioteki tybetańskiej oraz wydawanie dzieł literatury tybetańskiej;
- 6) organizowanie przedsięwzięć służących prezentowaniu i krzewieniu kultury i tradycji oraz religii tybetańskiej.

Podobne cele stawia sobie **Stowarzyszenie Społeczność Tybetańska w Polsce**.

Fundacja Ternopilska

Fundacja prowadzi od 2009 r. w Żyrardowie działania na rzecz udanej integracji migrantów w Polsce oraz promuje wartości międzykulturowe. Są to działania na rzecz migrantów, szczególnie ukraińskich, przebywających w Polsce lub mających zamiar przybyć do Polski. Fundacja wspiera ich w dążeniu do godnych warunków pracy i zamieszkania, edukacji oraz aktywności w rozwoju ścieżki zawodowej. Pomaga w uzyskaniu samodzielności i przyjęciu odpowiedzialności za własną przyszłość. Działania Fundacji obejmują również organizowanie imprez kulturalno-oświatowych oraz promowanie kultury ukraińskiej w Polsce.

Fundacja oferuje darmową pomoc wszystkim migrantom przy tłumaczeniach ustnych i pisemnych w urzędach, szpitalach, szkołach oraz innych instytucjach (języki ukraiński, rosyjski oraz angielski). Prowadzi też konsultacje w zakresie prawa pracy, repatriacji, łączenia rodzin. Pomaga w pisaniu i tłumaczeniu wniosków, odwołań, skarg oraz innych dokumentów.

Zespół Fundacji na bieżąco monitoruje zmiany, które mają istotny wpływ na poprawę warunków nauki, pracy oraz życia w Polsce. Zbiera i udostępnia zainteresowanym informacje o uczelniach, ubezpieczeniach zdrowotnych, usługach banków, pracodawcach. Organizuje spotkania integracyjne dla zainteresowanych osób. W siedzibie Fundacji Ternopilska są prowadzone bezpłatne konsultacje dotyczące legalizacji pobytu, podjęcia pracy, rozpoczęcia studiów, kupna mieszkania, korzystania z usług bankowych na terytorium Polski i szeregu innych zagadnień związanych z życiem cudzoziemca w Polsce. W ramach tych konsultacji można uzyskać pomoc w sporządzeniu deklaracji PIT, przygotować CV i otrzymać wskazówki odnośnie rozmowy kwalifikacyjnej z potencjalnym pracodawcą. Można tu również uzyskać informacje na temat programu dobrowolnych powrotów Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji (IOM) dla osób bez ważnych dokumentów pobytowych.

Stowarzyszenie Somalijskie w RP

Działania powstałego w 2007 r. w Warszawie stowarzyszenia nastawione są przede wszystkim na jednoczenie Somalijczyków przebywających na stałe lub tymczasowo w Polsce. Celem Stowarzyszenia jest podtrzymywanie kultury, tradycji, obyczajów, języka somalijskiego oraz wzajemna pomoc. Chce ono dążyć do zbliżenia kultur somalijskiej i polskiej poprzez organizację wydarzeń kulturalnych, w tym Dni Somalii. Stowarzyszenie wspiera integrację Somalijczyków oraz pomaga im odnaleźć się na polskim rynku pracy. Organizuje dostęp do bezpłatnej

pomocy prawnej i informacji o przepisach prawnych obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz Unii Europejskiej. Udziela Somalijczykom starającym się o zamieszkanie w Rzeczypospolitej Polskiej niezbędnych informacji dotyczących wszelkich aspektów urzędowych, kulturowych, prawnych, gospodarczych, humanitarnych oraz dyplomatycznych.

Swoje organizacje mają również m.in. żyjący w Polsce Wietnamczycy (powstałe w 1986 r. Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Wietnamczyków w Polsce z siedzibą w Warszawie oraz Stowarzyszenie Wietnamczyków w Polsce „Solidarność i Przyjaźń”), Rosjanie (Rosyjskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe z siedzibą w Białymstoku) i Białorusini (Białoruskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne z siedzibą w Białymstoku).

Organizacje pozarządowe, których głównym polem działania jest pomoc uchodźcom świadczona poza granicami naszego kraju

Fundacja Kultury Świata

Warszawska fundacja realizująca szereg projektów w państwach afrykańskich (Kenia, Uganda, Senegal i in.). Programy te koncentrują się wokół zagadnień związanych z nauką zawodu i podjęciem pracy. Są one finansowane głównie z funduszy polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej

Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej realizuje szereg projektów pomocy humanitarnej i rozwojowej poza granicami Polski – m.in. na Ukrainie, w Nepalu, Kenii, Etiopii, Libanie (pomoc dla uchodźców syryjskich), Palestynie i Gruzji. Dzięki uzyskanemu we wrześniu br. od MSZ dofinansowaniu w wysokości 12 mln zł pracownicy PCPM będą mogli opiekować się 10 tysiącami uchodźców z Syrii przebywających w Libanie, finansując m.in. wynajem pomieszczeń mieszkalnych i prowadząc szkołę dla dzieci syryjskich. Inną formą działalności było odremontowanie boiska sportowego i wyposażenie kuchni w obozie Romaszka pod Charkowem na Ukrainie – dzięki tym działaniom najmłodszy uchodźca z Donbasu mogli w miarę normalnie spędzić wakacje.

Fundacja Pomocy Humanitarnej Redemptoris Missio

Dzięki funduszom z Ministerstwa Spraw Zagranicznych (z funduszu rezerwy celowej budżetu państwa administrowanej przez Departament Współpracy Rozwojowej MSZ) ta działająca w Poznaniu fundacja wysyła polskich lekarzy, pielęgniarki i studentów medycyny do szpitali, przychodni i punktów medycznych prowadzonych przez polskich misjonarzy m.in. w Tanzanii, Kamerunie, Zambii, Etiopii, Ugandzie, Kenii, Czadzie, Indiach, Gwatemali, Boliwii i na Jamajce. Fundacja przekazuje również lekarstwa, środki opatrunkowe i sprzęt medyczny. Jednym z pól działania Fundacji jest propagowanie działalności humanitarnej i charytatywnej wśród młodzieży szkolnej i akademickiej.

Fundacja Wolna Syria

Warszawska fundacja Wolna Syria wspiera – za pośrednictwem partnerskiej macedońskiej organizacji pozarządowej Legis – uchodźców syryjskich na terytorium Macedonii. Organizuje w tym celu zbiórki pieniędzy, za które kupuje artykuły pierwszej potrzeby, które są rozdzielane uchodźcom przez wolontariuszy z Legis. W ten sposób pomoc dociera szybko i trafia do ludzi, którym jest najbardziej potrzebna.

Fundacja Wolna Syria wspiera działalność przychodni psychologicznej w miejscowości Irbid (ok. 20 km od granicy jordańsko-syryjskiej). Pomaga ona uchodźcom z Syrii będącym po traumie wojny, zwłaszcza dzieciom. Zatrudniono czterech specjalistów oraz zapewniono środki na jej działalność przez okres ośmiu miesięcy, w trakcie których planowane jest przyjęcie około 7 500 pacjentów. Wszystkie świadczone usługi są bezpłatne. W przychodni zatrudnionych jest 17 pracowników (w tym 10 psychologów, 2 terapeutów i 1 psychiatra).

Polska Akcja Humanitarna

Fundacja powstała w 1994 r. W marcu 2016 r., po 22 latach prowadzenia Centrum Pomocy Uchodźcom i Repatriantom im. Małgorzaty Jasiczek-Gebert, powołała do życia Fundację Refugee.pl, która przejęła i kontynuuje działalność na rzecz uchodźców i repatriantów w kraju. PAH angażuje się w różnego rodzaju pomoc poza granicami Polski. Pomaga m.in. tysiącom uchodźców wewnętrznych w syryjskiej prowincji Idleb, gdzie przebywają głównie uciekinierzy z Aleppo. PAH odbudowuje stacje pompujące wodę, wodociągi, systemy kanalizacji. Dostarcza uchodźcom żywność i lekarstwa oraz prowadzi zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży.

Grupy nieformalne

Przykładem działalności grupy nieformalnej działającej na rzecz uchodźców i migrantów jest warszawska inicjatywa **Chlebem i Solą**. Stworzyła ona przy pomocy środków z Fundacji im. Stefana Batorego stronę internetową, której celem jest podnoszenie świadomości społecznej na temat uchodźców w Polsce i Europie poprzez upowszechnianie rzetelnej wiedzy i obalanie stereotypów. Strona ta jest również rodzajem przewodnika po różnych formach zaangażowania i pomocy na rzecz uchodźców. Jej zadaniem jest zachęcanie i inspirowanie do działań na rzecz uchodźców w jak najszerszym zakresie – od walki z mową nienawiści, przez działania edukacyjne i medialne, po bezpośrednią pomoc potrzebującym. Strona jest również źródłem aktualnych informacji o podejmowanych w Polsce działaniach na rzecz uchodźców – zarówno o tych prowadzonych przez organizacje, jak i o małych, oddolnych akcjach. W jej tworzenie zaangażowane są osoby zawodowo i naukowo zajmujące się opisanymi zagadnieniami oraz wolontariusze.

Inną grupą nieformalną jest szczeciński ruch społeczny **Refugees Szczecin**. Skupia on około 30 osób ze Szczecina i okolic. Grupa zawiązała się w proteście przeciwko narastającej niechęci wobec uchodźców. Działa na rzecz tolerancji i otwartości. Organizuje wydarzenia w przestrzeni miejskiej i działania edukacyjne. Zorganizowała manifestację „Uchodźcy mile widziani”. W lutym 2016 r. współorganizowała czytanie w bibliotece książki „Nieobcy”. Organizuje pomoc dla uchodźców przebywających w ośrodku w niemieckim Löcknitz; przekazano tam 40 rowerów zebranych od Szczecinian podczas społecznej akcji w styczniu 2016 r. Przeprowadziła też zbiórki odzieży dla uchodźców.

Działająca w Warszawie nieformalna grupa **Stop przemocy wobec migrantek** organizuje m.in. szkolenia dla migrantek i migrantów z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Przykłady działań samorządów na rzecz uchodźców i migrantów

Samorzady, szczególnie większych polskich miast, to partnerzy organizacji pozarządowych do współpracy na rzecz cudzoziemców zamieszkujących dane miasto. Dysponują lokalami, które mogą przydzielić organizacjom zajmującym się uchodźcami i migrantami, są też

w stanie pomóc w organizowaniu różnego rodzaju imprez o charakterze integracyjnym skierowanych do mieszkańców. Samorządy niektórych miast powołały do życia jednostki zajmujące się problemami cudzoziemców mieszkających na ich terenie – tak jest m.in. w Warszawie, Wrocławiu i Łodzi. Współpraca organizacji pozarządowych zajmujących się uchodźcami i migrantami z samorządami miast jest obopólnie korzystna.

W 2014 roku w ramach akcji społecznej „Włącz się w Polskę” fundacja Inna Przestrzeń zapoczątkowała akcję „Miasta Otwarte”. Jej celem jest ocena i wyróżnienie działań samorządów miejskich na rzecz integracji imigrantów. Chociaż zjawisko migracji jest zawsze specyficzne dla danego miasta, organizatorzy akcji chcieli zachęcić urzędy miast do wymiany doświadczeń i inspirowania się działaniami podejmowanymi przez władze samorządowe w innych częściach Polski. Do współpracy zaproszono szereg organizacji pracujących z uchodźcami i migrantami. Akcja przekształciła się w konkurs, którego jurorami, oceniającymi funkcjonujące w wybranych miastach rozwiązania, było pięcioro imigrantów pochodzących z różnych krajów.

W akcji „Miasta Otwarte” została podjęta próba przyjrzenia się politykom migracyjnym nie tylko w kilku największych polskich miastach, lecz również w mniejszych ośrodkach (m.in. w Szczecinie, Lublinie, Białymstoku, Jaworznie na Śląsku i w Łukowie na Podlasiu). Okazało się, że jedynie Białystok i Lublin podejmują jakiegokolwiek działania wykraczające poza ustawowe kompetencje przypisane danemu szczeblowi administracji.

W trakcie analizy działań samorządów stwierdzono, że integracja imigrantów nie mieści się w zadaniach własnych samorządu i tym samym bardzo trudno jest wygospodarować w budżecie środki na tego typu inicjatywy (wynika to z prawa określającego zakres zadań gminy i przepisów dotyczących finansów publicznych). Ale świadomość potrzeby takich działań oraz korzyści z nich płynących skłania urzędy do poszukiwania rozwiązań, którymi może być wsparcie organizacji pozarządowych oraz korzystanie ze środków UE na ten cel.

W roku 2015 odbyła się czwarta i chwilowo ostatnia edycja tego konkursu; został zawieszony z powodu braku środków finansowych.

Białystok

„Białystok dla Tolerancji” jest przewidzianym na lata 2014-17 programem na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji rasowej, ksenofobii i związanej z nimi nietolerancji. W jego powstanie i realizację zaangażowany jest prezydent Białegostoku oraz Urząd Miejski, a w program włączonych jest kilka organizacji pozarządowych działających w Białymstoku.

Gdańsk

Powstałe w 2012 r. gdańskie Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek (CWII) to obywatelska inicjatywa skierowana do lokalnych imigrantów. Jej twórcy chcą, by w Trójmieście imigrantom żyło się lepiej, działają na rzecz integracji oraz przeciwdziałają dyskryminacji. Ich działania obejmują: nauczanie języka polskiego, informację prawną, wsparcie w kontaktach z urzędami i instytucjami miejskimi, doradztwo zawodowe i inne. Swoje cele formułują następująco:

- udzielanie szeroko rozumianego wsparcia imigrantom;
- budowanie społeczności przyjmująco-migranckiej, platformy spotkań, integracji i współpracy;
- nawiązywanie współpracy z samorządami w kwestii integracji i budowania polityk migracyjnych.

W 2014 roku rozpoczęły się pod patronatem Urzędu Miasta Gdańska prace nad międzysektorowym i interdyscyplinarnym zespołem ds. modelu integracji imigrantów, a jego ostateczny skład uformował się pod koniec kwietnia 2015 r. Ostatecznie do pracy w zespole zaproszono 50 podmiotów reprezentowanych przez około 100 osób. Zespół jest organem konsultacyjnym Prezydenta Miasta, powołanym w celu usprawnienia prowadzenia polityki społecznej w zakresie imigracji w Gdańsku.

30 czerwca 2016 r. został przyjęty przez Radę Miasta Gdańska obszerny dokument „Model Integracji Imigrantów”, a 19 września tego roku w Urzędzie Miejskim powołano do życia Radę Imigrantów, w skład której weszło 12 obcokrajowców mieszkających w Gdańsku.

Działania podjęte przez samorząd Gdańska są postrzegane jako wzorcowy w skali kraju przykład kompleksowego i systemowego podejścia do polityki integracyjnej oraz współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi w kwestii uchodźców i migrantów.

Kraków

Rada Miasta podjęła uchwałę w sprawie uruchomienia programu „Otwarty Kraków”, który powstał na bazie strategii wypracowanej w ramach współpracy Miejskiego Ośrodka Wspierania Inicjatyw Społecznych ze Stowarzyszeniem Interkulturalni.pl. Program ten określa działania, które miasto powinno podjąć, aby budować społeczeństwo otwarte, czyli takie, które łączy mniejszości narodowe i etniczne oraz cudzoziemców w nurt wspólnego życia oraz wykorzystuje pozytywny potencjał wynikający z wielokulturowości i różnorodności.

Miasto zamierza m.in. uruchomić do końca 2018 r. punkt informacyjny w Urzędzie Miasta obsługiwany w językach obcych, w którym będzie można uzyskać porady w zakresie przepisów prawa, działalności gospodarczej, podnoszenia kwalifikacji zawodowych, edukacji dzieci i dorosłych, pomocy społecznej i mieszkaniowej. Miasto chce również przygotować pakiet powitalny dla cudzoziemców wraz z broszurą informacyjną oraz szkolić pracowników samorządowych m.in. z komunikacji międzykulturowej; mają to być działania o charakterze ciągłym. Miasto chce zbudować platformę współpracy między przedstawicielami mniejszości i cudzoziemców a samorządem; planuje się m.in. powołanie zespołu interdyscyplinarnego ds. współpracy na rzecz realizacji programu „Strategia zapobiegania i reakcji na zdarzenia o charakterze rasistowskim i ksenofobicznym w przestrzeni publicznej miasta”. Planowane jest też przeprowadzenie kampanii społecznej pokazującej, że wielokulturowość i różnorodność jest wartością, która wzbogaca. Ma też zostać powołana kapituła przyznająca „logo wielokulturowości” instytucjom działającym na rzecz tolerancji oraz przeciwdziałania incydentom o charakterze dyskryminacyjnym. Kraków zamierza przystąpić do sieci Miast Międzykulturowych przy Radzie Europy.

Lublin

Prezydent miasta Lublina, Urząd Miejski w Lublinie oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodziny realizują szereg przedsięwzięć na rzecz uchodźców i migrantów przebywających w tym mieście. Należą do nich m.in. zapraszanie obcokrajowców do studiowania w Lublinie (program *Study in Lublin*), wprowadzenie systemu zarządzania różnorodnością kulturową, wydzielanie mieszkań chronionych dla migrantów przymusowych oraz zatrudnianie cudzoziemców w urzędzie miasta.

System zarządzania różnorodnością kulturową w Lublinie wypracowywany został w ramach projektu pod nazwą „Lublin dla wszystkich. Partycypacyjny model zarządzania różnorodnością”, finansowanego ze środków Szwajcarskiego Programu Współpracy z nowymi

krajami członkowskimi Unii Europejskiej. W ramach tego programu Urząd Miasta Lublina nawiązał współpracę z instytucjami lokalnymi, organizacjami sektora pozarządowego i innymi podmiotami działającymi na rzecz cudzoziemców. Tworzą oni tzw. grupę wsparcia (ok. 70osobową grupę wspierającą zarządzanie różnorodnością kulturową w Lublinie), której zadaniem jest opracowanie propozycji współpracy szerokiej koalicji kilkudziesięciu instytucji i organizacji. Grupę tworzą przedstawiciele: Urzędu Miasta, Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Urzędu Wojewódzkiego, instytucji kultury, lubelskich uczelni, mieszkańców ośrodka dla osób, które złożyły wniosek o nadanie statusu uchodźcy, a także organizacji pozarządowych. W ramach projektu przeprowadzone zostały badania na temat podejścia mieszkańców Lublina do innych grup narodowych i etnicznych oraz przygotowane – osadzone w realiach lubelskich – materiały edukacyjne na temat wielokulturowości.

W Biurze Obsługi Mieszkańców Miasta Lublina działa Punkt Obsługi Cudzoziemców. Ma on za zadanie świadczyć pomoc informacyjną mieszkającym w Lublinie imigrantom. Udziela informacji dotyczących usług świadczonych w Urzędzie Miasta Lublina oraz podstawowych informacji dotyczących danych teleadresowych, zadań i procedur realizowanych przez inne urzędy i instytucje działające na rzecz cudzoziemców.

W Strategii Rozwoju Lublina na lata 2013-20 w obszarze rozwojowym „Otwartość” jednym z priorytetów jest „Wzmacnianie otwartości kulturowej”.

Łódź

W 2012 roku została powołana zarządzeniem Prezydenta Miasta Łodzi Komisja Dialogu Obywatelskiego ds. Różnorodności i Przeciwdziałania Dyskryminacji (KDO). Jest to jedno z ciał doradczych Prezydenta składające się z przedstawicieli organizacji pozarządowych działających w różnych obszarach życia społecznego. Umożliwiają one Urzędowi Miasta wykorzystanie wiedzy przedstawicieli trzeciego sektora oraz wspólne kształtowanie polityk publicznych przez urzędników miejskich i przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Cudzoziemcy nie mają w Łodzi swojego miejsca typu centrum integracyjne, w którym mogliby organizować spotkania, podejmować działania kulturalne, integracyjne czy w celu ochrony swoich praw. Komisja Dialogu Obywatelskiego przedstawia władzom miasta zagadnienia dotyczące integracji cudzoziemców oraz podejmuje działania służące określeniu ich potrzeb. Zabiega o budowanie ich zaufania do Urzędu Miasta, dbając o odpowiednie podejście urzędników do spraw imigrantów. Pełnomocnik prezydenta ds. równego traktowania jest członkiem KDO i ma on kompetencje, by mobilizować pracowników Urzędu do podejmowania działań na rzecz obcokrajowców przebywających w Łodzi. Jedną z cennych w tym względzie inicjatyw jest zatrudnienie w Urzędzie Miejskim mówiących po polsku cudzoziemców, co ułatwia kontakty ze zgłaszającymi się tam obcokrajowcami.

Poznań

W Poznaniu odbywają się spotkania zespołów eksperckich składających się z przedstawicieli różnych instytucji, które działają na rzecz imigrantów, m.in. Urzędu Miasta Poznania (kilka wydziałów), Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, Powiatowego Urzędu Pracy, Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, a także przedstawicieli państwowych wyższych uczelni.

Warszawa

Przy Urzędzie m. st. Warszawy działa Komisja ds. Dialogu Społecznego ds. Cudzoziemców. W jej ramach współpracują ze sobą przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz urzędnicy.

Od 2015 r. w lokalu na warszawskiej Pradze, udostępnionym przez Urząd m.st. Warszawy, działa Centrum Wielokulturowe. Jest instytucją współtworzoną przez organizacje pozarządowe i Urząd m.st. Warszawy, której głównymi celami są: aktywizacja i wspieranie społeczności imigranckich oraz integracja mieszkańców Warszawy o różnym pochodzeniu etnicznym. Integruje działania i tworzy platformę współpracy dla urzędów i instytucji oraz organizacji realizujących projekty na rzecz integracji cudzoziemców oraz otwartego społeczeństwa. Centrum Wielokulturowe zajmuje się informacją, edukacją, kulturą, wspieraniem środowisk cudzoziemskich oraz prowadzi badania dotyczące tendencji migracyjnych w Warszawie. Centrum oferuje prowadzenie księgowości dla warszawskich organizacji migrantów.

W ramach Centrum Wielokulturowego działa IMI Radio – internetowe radio dla imigrantów. W swoich audycjach prezentuje różnorodność kulturową środowisk imigranckich, prowadzi rozmowy na temat integracji lokalnej. W jego programach omawiane są m.in. problemy i dobre praktyki polskich miast oraz tematy poruszane podczas spotkań warszawskiej Komisji Dialogu Społecznego. W IMI Radio można posłuchać audycji muzycznych (głównie muzyka etniczna), programów informacyjnych w kilku językach (polskim, francuskim, angielskim, wietnamskim, ukraińskim i rosyjskim), informacji o wydarzeniach i imprezach środowisk imigranckich, a także rozmów z liderami środowisk imigranckich.

Wrocław

We wrocławskim Urzędzie Miejskim działa Biuro ds. Partycypacji Społecznej oraz Rzecznik Dialogu Społecznego. Z ich inicjatywy powołano szereg Grup Dialogu Społecznego (GDS), będących miejscem spotkań i dyskusji między organizacjami pozarządowymi a pracownikami UM Wrocławia. Grupy mają charakter dyskusyjny i doradczy. Jedną z takich grup jest GDS ds. Uchodźców i Migrantów. Odbywa ona regularne spotkania, na których poruszane są bieżące tematy dotyczące spraw cudzoziemców mieszkających we Wrocławiu.

Wrocławskie Centrum Integracji zostało powołane przez Urząd Miasta. Jego celem jest aktywizacja zawodowa i społeczna osób, które znalazły się w trudnej sytuacji na rynku pracy. W ramach projektu „Kontynenty Wrocławia – Twój bilet na rynek pracy” Centrum realizuje szerokie spektrum działań, mających na celu ułatwienie cudzoziemcom dostępu do rynku pracy oraz poprawę zdolności adaptacyjnych na polskim rynku pracy, a także wspieranie, aktywizowanie i integrowanie imigrantów ze społecznością Wrocławia. W ramach tego projektu uruchomiono Infolink – stacjonarny i internetowy (infolink.wroclaw.pl) punkt informacyjny ułatwiający nowoprzybyłym do Wrocławia cudzoziemcom odnalezienie się w mieście i załatwienie wielu spraw.

W styczniu 2016 r. organizacje: Koalicja Wrocław Wita Uchodźców, Stowarzyszenie Edukacji Krytycznej, Fundacja Kalejdoskop Kultur, Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich i Muzułmańskie Centrum Kulturalno-Oświatowe rozpoczęły wspólnie realizację projektu „Wrocław Wita Uchodźców – budowa oddolnej koalicji na Dolnym Śląsku”. Jednym z celów działania jest zdiagnozowanie problemów oraz próba wypracowania integralnej strategii opartej na podejmowaniu konkretnych działań na rzecz cudzoziemców mieszkających w mieście. Znakomitym forum wymiany myśli i pomysłów dotyczących cudzoziemców mieszkających we Wrocławiu jest GDS ds. Uchodźców i Migrantów. Koalicja Wrocław Wita Uchodźców to

oddolna i nieformalna inicjatywa, stawiająca sobie za cel wspieranie uchodźców i inicjowanie działań na rzecz poprawy ich losu po przybyciu do Wrocławia.

Zakończenie

Polskie organizacje pozarządowe pełnią bardzo ważną rolę w niesieniu pomocy uchodźcom i migrantom. Ich ilość i różnorodność zapewnia zaspokojenie bardzo wielu potrzeb cudzoziemców przebywających w naszym kraju. W opracowaniu wymienionych zostało 46 fundacji, stowarzyszeń i grup nieformalnych, które zajmują się w różnych formach pomocą dla uchodźców i migrantów. Konieczne jest powtórzenie, że na pewno nie jest to pełna ich lista. Najczęściej udzielają porad prawnych i zawodowych oraz organizują działania integracyjne. Przygotowują również pakiety informacyjne dla cudzoziemców na temat różnych aspektów życia w Polsce i służą im pomocą w trudnych sytuacjach, takich jak kontakty z urzędami, znalezienie mieszkania bądź zatrudnienia. Organizują kursy języka polskiego. Większe organizacje obserwują zmiany w polskim prawie dotyczącym cudzoziemców i dzięki temu, że są konsultantami projektów aktów prawnych, starają się w miarę swoich możliwości wpływać na wprowadzanie w nim rozwiązań służących polepszeniu sytuacji uchodźców i migrantów. Monitorują też stosowanie przez administrację rządową i samorządową obowiązującego prawa oraz przestrzeganie standardów praw człowieka przez przedstawicieli polskich władz. Nieliczne zajmują się edukacją dzieci uchodźców, szkoleniami dla pracowników służb publicznych, opiekują się repatriantami i reemigrantami. W Polsce działa również kilka organizacji, które pomagają uchodźcom przebywającym w innych krajach – na Ukrainie, w państwach byłej Jugosławii, Syrii i Libanie oraz w Afryce.

W fundacjach i stowarzyszeniach pracują osoby mające doświadczenie w kontaktach z cudzoziemcami, otwarte na potrzeby innych i zaangażowane. Posiadają one unikatową wiedzę na temat sytuacji i potrzeb uchodźców, co pozwala im na podejmowanie działań służących poprawie sytuacji danej grupy. Zdecydowana większość organizacji pozarządowych pomagających cudzoziemcom (32 spośród opisanych 46) działa na terenie województwa mazowieckiego. Jest to odzwierciedleniem terytorialnego rozmieszczenia imigrantów w Polsce, ponieważ ponad 25% wszystkich imigrantów czasowych (według Narodowego Spisu Powszechnego 2011) zamieszkuje województwo mazowieckie. W województwach małopolskim i dolnośląskim jest ich po 9%. Skupiają się oni w głównych miastach tych województw: Warszawie, Krakowie i Wrocławiu.

Działalność organizacji pozarządowych ma tylko uzupełniać działania administracji rządowej, w praktyce jednak wiele z tych obowiązków, za które odpowiedzialne jest państwo, spada na organizacje trzeciego sektora. Pomimo prowadzenia bardzo ważnych działań niezbędnych dla zapewnienia uchodźcom podstawowego poczucia bezpieczeństwa bytowego i ekonomicznego, pomoc ze strony państwa jest oceniana przez organizacje pozarządowe jako bardzo skromna; realizują one swe programy w dużej mierze dzięki środkom zewnętrznym, pochodzące przede wszystkim z unijnego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (FAMI). Powstał on w 2015 r. i zastąpił działające do tej pory trzy fundusze na rzecz uchodźców, integracji migrantów i powrotów (Europejski Fundusz na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich, Europejski Fundusz Uchodźczy, Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL). W ramach funduszu FAMI do Polski ma trafić ponad 63,4 mln euro w ciągu 5 lat (2015-19). W obliczu trudności, które pojawiły się w związku z powstaniem nowego funduszu, wiele organizacji sygnalizowało w drugiej połowie 2015 r. złą sytuację finansową; brakowało im funduszy na działalność, wynagrodzenia pracowników, opłacenie czynszu. Wiele z nich zmniejszyło

zakres świadczonej pomocy, niektóre stanęły przed perspektywą zawieszenia bądź zakończenia działalności.

Oprócz unijnych źródeł finansowania projektów związanych z pomocą uchodźcom i migrantom organizacje pozarządowe docierają do wielu innych podmiotów skłonnych przeznaczyć środki na związane z tym cele. Do największych należy Fundacja im. Stefana Batorego, udzielająca grantów w ramach programu budowy społeczeństwa otwartego. Funduszem wspierającym od 1999 r. organizacje pozarządowe w realizacji inicjatyw, które wprowadzają pozytywne zmiany w polskim społeczeństwie, jest PAFPIO (Polsko-Amerykański Fundusz Pożyczkowy Inicjatyw Obywatelskich). Jego zarządcą jest Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, działająca na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Polsce.

Środki na działalność statutową organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą dla uchodźców i migrantów pochodzą:

- z unijnego funduszu FAMI;
- z budżetu państwa (m.in. z Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Funduszu Inicjatyw Obywatelskich przy Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej);
- od samorządów;
- od partnerów strategicznych (fundacji, przedsiębiorstw);
- od prywatnych ofiarodawców.

Niektóre programy są finansowane dzięki wsparciu udzielonemu przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Norweskiego Mechanizmu Finansowego, lub Szwajcarskiego Programu Współpracy z nowymi krajami członkowskimi UE; ich dysponentem jest Fundusz dla Organizacji Pozarządowych. Środki na programy pomocy uchodźcom udostępnia też UNHCR (Urząd Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców). Organizacje pozarządowe realizujące projekty z zakresu ochrony socjalnej, niwelowania różnic społecznych wśród dzieci i młodzieży oraz zapobiegające wykluczeniu społecznemu mogą ubiegać się o dofinansowanie z duńskich fundacji VELUX¹.

Zdaniem wielu specjalistów od spraw migracji w przyszłości liczba imigrantów do Polski będzie się zwiększać i należy już dziś przygotowywać się na wyzwania z tym związane. W sytuacji, gdy polskie społeczeństwo starzeje się, a przyrost naturalny jest bardzo niski, imigracja jest – jak uważa część ekonomistów – jednym z rozwiązań dających perspektywę złagodzenia skutków kryzysu demograficznego. Jeśli celem jest, aby do naszego kraju przybywali kreatywni, aktywni cudzoziemcy, trzeba stworzyć im odpowiednie warunki do rozwoju i dobrego życia. Potrzebne są do tego działania wspierające integrację cudzoziemców, stanowiące część szeroko zakrojonej krajowej strategii aktywnego zwalczania wszelkich przejawów rasizmu, promowania równości oraz przygotowania instytucji publicznych i całego społeczeństwa do tego, aby mogły one dobrze funkcjonować w warunkach zwiększającej się różnorodności mieszkańców Polski. Służyć temu mogą odpowiednie kampanie informacyjne w mediach ogólnokrajowych i lokalnych, pomagające rozwiewać mity i promować w społeczności przyjmującej wsparcie dla przybyszów. Powinny one przekazywać Polakom wiedzę o sytuacji uchodźców, ich pochodzeniu, sprzyjać lepszemu zrozumieniu ich potrzeb i oczekiwań. Robią to już dziś organizacje pozarządowe, działając jako pośrednik między dwiema społecznościami – migrującą i przyjmującą, prowadząc do lepszego poznania się i wzajemnej akceptacji odmienności.

¹ Dwie fundacje VELUX są właścicielami i głównymi udziałowcami duńskiej Grupy VELUX. Grupa jest obecnie globalną marką, a jej założyciel postawił sobie za cel działanie zgodne z zasadami społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw (ang. CSR). Fundusze przeznaczone przez fundacje na cele publiczne pochodzą z dywidend właściciela Grupy VELUX oraz z dochodów własnych fundacji.

Źródła

„Współpraca drogą do integracji. Zalecenia dla polityki integracyjnej Polski”, Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji, Warszawa 2012

„Wyniki monitoringu Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego” za lata 2012-13, Wydział do spraw Cudzoziemców Urzędu Miejskiego we Wrocławiu

„Polskie Organizacje Pozarządowe 2015” – opracowanie Stowarzyszenia Klon/Jawor, Warszawa 2015

„Miasta Otwarte”, raport, Fundacja Inna Przestrzeń, Warszawa 2015

fundacja.adulis.pl

afrycon.org

bazy.ngo.pl

www.caritas.pl

cebam.amu.edu.pl

www.centrumiqraa.org

migracje.ceo.org.pl

www.dlaziemi.org

ethnos.org.pl

fds.org.pl

ffrs.org.pl

www.forummigracyjne.org

www.frog.org.pl

www.fundacjadlawolnosc.org

www.hf.org.pl

programy.hfhr.pl

www.info-migrator.pl

www.innaprzestrzen.pl

interkulturalni.pl

interwencjaprawna.pl

www.isp.org.pl

kalejdoskopkultur.pl

krakow.pl

www.krajowaplatforma.pl

kulturyswiata.org

www.medicus.ump.edu.pl

www.migrant.poznan.pl

mswia.gov.pl

multiocalenie.org.pl

pl.naszwybir.pl

www.nomada.info.pl

ocalenie.org.pl

www.openart.org.pl

www.pah.org.pl

www.panstwoprawa.org

www.pcpm.org.pl

www.politykimigracyjne.pl

www.pomocprawna.org

www.prohumanum.org

refugees-welcome.pl

refugee.pl

www.rp.pl

www.ssrp.pl

strefawolnoslowa.pl

swiaty.org.pl

ternopilaska.com

www.tibethouse.pl

uchodzcy.info

wakeji.org

warszawa.ngo.pl

www.wlaczsiwpolske.pl

www.wolnasyria.org

www.wroclaw.pl

wroclaw-wita-uchodzcow.pl

